

שאלות עבור חומש במדבר לתלמידי בית הספר היסודי. לכל שאלה 3 תשובות . התשובה המסומנת היא התשובה הנכונה

לימוד	שאלה מס'	פרק	פסוק	תוכן	שאלה	תשובה 1	תשובה 2	תשובה 3
מקרא		א		הפקודים	ספר במדבר נקרא גם חומש הפקודים (= לפקוד, לספור). ציין שלושה מפקדים הכתובים בפרשת במדבר.	מפקד לכל עדת ישראל, מפקד ללווים ומפקד לבכורים.	שלוש פעמים שספרו את עם ישראל במדבר סיני.	ג. מפקד אחד לכוהנים, מפקד ללווים, ומפקד לישראל.
מקרא		א			"שש מאות אלף ושלושת אלפים וחמש מאות וחמישים" למי מתייחס מספר זה?	א. מפקד ראשון אוהל מועד מפקד שני יריחו.	ב. מפקד ראשון ערבות מואב מפקד שני מדבר סיני.	א. מפקד ראשון מדבר סיני מפקד שני ערבות מואב
מקרא		א			"איש על דגלו באותות לבית אבותם (א) באיזה עניין נאמר משפט זה? (ב) כמה דגלים היו?"	נאמר על חניית השבטים סביב לאוהל מועד, ארבעה דגלים.	ב. נאמר על חניית הלווים סביב למשכן, ארבעה דגלים.	ג. נאמר על חנית השבטים סביב לאוהל מועד, עשרה דגלים.
לימוד רש"י		א	א		קרא את פירוש רש"י המופיע למעלה א: ציין מה הקושי בפסוק לדעת רש"י והסבר כיצד מתרץ רש"י קושי זה. ב: מה הם ארבעת האירועים בהם מונה ה' את בני' ?	א: הקושי: מדוע מונה שוב ה' את בני'. התירוץ: משום אוהב את בני'. ב: יציאת מצרים, חטא המרגלים, חטא קברות התאוה.	א: הקושי: מדוע מונה שוב ה' את בני'. התירוץ: משום שה' אינו אוהב את בני ישראל. ב: יציאת מצרים, חטא המרגלים, חטא קברות התאוה.	א: הקושי מדוע מונה שוב ה' את בני'. התירוץ: משום שה' אינו אוהב את בני ישראל. ב: יציאת מצרים, חטא העגל
לימוד רש"י		א	יח		קרא פירוש רש"י המופיע למעלה כיצד ידעו מי שייך למשפחת ראובן ומי למשפחת לוי וכן לשאר השבטים " ויתלדו על משפחתם "	כל אחד מהנפקדים במפקד הראשון הביא לפוקדים את ספר יחוסו הוריו כדי להוכיח שהוא יהודי.	כל אחד מהנפקדים במפקד הראשון הביא לפוקדים את ספר יחוסו כדי להוכיח שהוא יהודי.	כל אחד מהנפקדים במפקד הראשון הביא לפוקדים את ספר יחוסו כדי שיראו מי הוריו ומי הוריהם וכן הלאה, ולאיזה שבט הוא משתייך.
מקרא		ב		המפקדים	בפרק א או מוצאים מפקד בני ישראל. בפרק ב או מוצאים שוב את מפקד בני ישראל. (א) עיין בפסוקים וכתוב באיזה מקום נערך כל מפקד. (ב) חשוב ומצא מדוע היה תורף לחזור ולפקוד אותם.	א. מפקד ראשון: מדבר סיני מפקד שני: ערבות מואב. כדי לדעת כמה נותרו אחרי המגפה.	ב. מפקד ראשון: מדבר סיני, מפקד שני: ערבות מואב. כדי לחלק את המן שווה בשווה.	ג. מפקד ראשון: מדבר סיני, מפקד שני: יריחו. כדי לדעת כמה נותרו אחרי המגיפה

מקרא	ב	המפקד	שש מאות אלף ושלושת אלפים וחמש מאות וחמישים, למי מתייחס מספר זה?	א. מספר בני שבט לוי.	ב. מספר בני ישראל במפקד הראשון	ג. מספר הבכורות בעם ישראל.
לימוד רש"י	ב	ב	קרא את פירוש רש"י המופיע למעלה רש"י נותן שני פירושים לד"ה " באתת" הראשון- על פי הפשט, השני- על פי הדרש. הסבר בלשונך את שני פירושי של רש"י.	פשט: אות = צורה . לכל שבט היה דגל בצורה שונה. דרש: אות = סימן . סדר חניית השבטים נקבע ע"פ סימן .	פשט: אות = צבע. לכל שבט היה דגל בצבע אחר . פשט: אות = סימן . סדר חניית השבטים נקבע ע"פ סימן שקבע יעקב אבינו.	פשט: אות = צבע לכל שבט היה דגל בצבע אחר . דרש: אות = נס . סדר החנייה נקבע ע"פ נס.
מקרא	ג	מטה לוי	"אך את מטה לוי לא תפקד" מדוע?	א. שבט לוי היה מיוחד, משום שלא חטא בחטא המרגלים פקדו אותם בנפרד.	ב. שבט לוי היה מיוחד, משום שלא חטא בחטא המרגלים פקדו אותם בנפרד.	ג. שבט לוי היה מיוחד, וה' ידע כבר כמה יש בשבט לוי.
מקרא		מטה לוי	תפקיד שבט לוי היה?	א. לשאת את המשכן, להרכיבו ולפרקו.	ב. לדאוג שהמשכן יהיה נקי.	ג. לשאת את המשכן בלבד.
לימוד רש"י	ג	א	" ואלה תולדות אהרון ומשה ... ואלה שמות בני אהרון " רש"י מביא מאמר חז"ל בכדי ליישב קושי בפסוקים, המלמד את בני חברו תורה כאילו ילדו" מה הקושי ומה התירוץ ?	הקושי: התורה מספרת רק את שמות בני אהרון מדוע אם כן, היא מקדימה ואומרת אלה תולדות אהרון ומשה. התירוץ: משה טיפל בבנים של אהרון כי אהרון מת לפני משה.	הקושי: מדוע נאמר: "ואלה תולדות אהרון ומשה" והוזכרו רק תולדות אהרון? התירוץ: לא היו ילדים למשה והתורה לא רצתה לפגוע בו וציינו את משה ואהרון.	הקושי: התורה מפרטת את שמות בני אהרון בלבד, מדוע אם כן הקדימה ואמרה אלה תולדות אהרון ומשה? והתירוץ: משה לימד את בני אהרון תורה ונחשבו כבניו, "המלמד את בני חברו תורה כאילו ילדו".
לימוד רש"י	ג	כה	" ומשמרת בני גרשון באהל מועד המשכן, והאהל . מכסהו ומסך פתח אהל מועד". רש"י מבאר את הפסוק על סמך נתונים בכתוב אחר , כיצד מסביר רש"י את הדברים הבאים :	המשכן , אהל , מכסהו , מסך הפתח . משכן = יריעות תחתונות האהל = יריעות עזים לגג	מכסהו = עורות אילים ותחשים . מסך פתח = חלון למשכן משכן = יריעות תחתונות האהל = יריעות עזים לגג מכסהו = עורות אילים ותחשים . מסך פתח = וילון	משכן = מקום הקודש האהל = החצר מכסהו = עורות אילים ותחשים . מסך פתח = וילון
לימוד רש"י	ג	כט	" משפחת בני קהת יחנו על ירך המשכן תימנה " (קרא את פירוש רש"י לפסוק זה.) בפסוק זה משתמש רש"י במילים	הרשע הוא וקרר השכנים הם דתן אבירם ו 250 איש מבני ראובן .	הרשע הוא קהת השכנים הם דתן אבירם ו 250 איש מבני ראובן.	הרשע הוא דתן ואבירם השכנים הם: 250 איש מבני ראובן.

			"אוי לרשע ואוי לשכנו" מי הוא הרשע ומי הוא השכן?					
לימוד רש"י	ג	לח	"משה ואהרון ובניו" "והחונים לפני המשכן קדמה .. משה אהרון ובניו .." רש"י מסביר " וסימוכין להם דגל מחנה יהודה והחונים עליו יששכר וזבולון טוב לצדיק , טוב לשכנו .." א: מי הצדיק והשכן? ב: כיצד נעשו גדולים בתורה?	הצדיק- משה, השכן- יהודה.	הצדיק- משה, השכנים- יהודה יששכר וזבולון .			
מקרא			לפניך שרטוט חניית בני ישראל במדבר, מקם את השבטים במקומות :					
מקרא	ה		שמונה פרשיות נאמרו ביום שהוקם המשכן ובתוכן נאמרה פרשת שילוח טמאים. אחר הקמת המחנות הדגלים ידע כל איש בישראל את מקומו ע"פ דגלו ושבטו בזמן החניה ובזמן המסע, והיה צריך גם לומר לטמאים שהורחקו היכן הוא מקומם. בשעת המסע נשארו הטמאים עם בני משפחותיהם ונסעו עימם. רק בשעת החנייה נשתלחו הטמאים מן המחנה.					
מקרא	ה		"...ויעשו כן בני ישראל וישלחו אותם אל מחוץ למחנה..." (פרק ה, פסוקים א-ד) כמה מחנות היו?	א. שלוש מחנות ישראל, לוי שכינה.	ג. שלוש מחנות טמאים, ישראל שכינה.			
מקרא	ה		את מי שילחו ממחנה שכינה, ממחנה לווי, וממחנה ישראל.	א. ממחנה שכינה שילחו את הצרוע, והזב וטמא לנפש, ממחנה לווי שילחו את הצרוע והזב וטמא לנפש, ממחנה ישראל שילחו את הצרוע בלבד.	ג. ממחנה שכינה שילחו את הצרוע, זב וטמא לנפש, ממחנה לווי שילחו את הצרוע והזב, ממחנה ישראל שילחו את הצרוע.			
לימוד רש"י	ה	ב	"צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא נפש" רש"י מציין שישנם שלוש מחנות : שכינה, לווייה וישראל . א: מה הם שלושת דרגות הטומאה? ב: היכן אסור לטמאים להיות?	הצרוע והזב נשלחים מחוץ למחנה ישראל. הזב נשלח מחוץ למחנה לווייה . וטמא נפש נשלח מחוץ למחנה שכינה.	הצרוע נשלח מחוץ לכל המחנות. הזב נשלח מחוץ למחנה שכינה ולווייה . וטמא- נפש נשלח מחוץ למחנה ישראל בלבד.			
מקרא	ה		מדוע נצטוו בני ישראל לשלח את הטמאים מן המחנות ע"פ הקטע שלנו?	א. כדי לתת לטמאים לנוח בשקט	ב. כדי לא להדביק אנשים אחרים מישראל.	כדי לא לטמא מחנה בו שוכן הקב"ה		

כתיבה עריכה מאיר אביטן : החומרים מתוך האתר של מאיר אביטן meir-avitan.co.il

מקרא	ן	נזיר	מה הם שלושת האיסורים העיקריים החלים על הנזיר?	א. איסור שתיית יין ואכילת ענבים, איסור להיטמא למת ואיסור לגלח שערו.	ב. איסור שתיית יין, איסור שתיית חומץ, איסור אכילת ענבים.	ג. איסור שתיית יין, איסור להיטמא למת וחייב לגלח שערו.
מקרא	ן	נזיר	"וכי ימות מת עליו בפתע פתאום וטמא ראש נרו וגלח ראשו ביום טוהרתו..."	א. טמא שבעת ימים, ביום השביעי מתגלח ומביא קרבן ומתחיל את הנזירות מההתחלה.	ב. טמא שבעת ימים, ביום השביעי מתגלח ומביא קרבן וממשיך את הנזירות. שהפסיק.	ג. טמא שבעת ימים, ביום השביעי מביא קרבן וממשיך את הנזירות.
מקרא	ן	נזיר	כיצד על הנזיר להתנהג כאשר הוא מסיים את ימי נזירותו?	א. מביא קורבנות, מתגלח, הכהן אומר תפילה, ומפסיק להיות נזיר.	ב. מביא קורבנות, הכהן אומר תפילה ומפסיק להיות נזיר.	ג. מביא קורבנות, מתגלח ושוּרף את שערו תחת האש זבח השלמים ומפסיק להיות נזיר.
לימוד רש"י	ב	ו	קרא את פירוש רש"י! " איש או אישה כי יפליא לנדור נדר להזיר לה' " הסבירו את המילה " יפליא " ומדוע נסמכה פרשת נזיר לסוטה ?	יפליא = ירחיק ונסמכה פרשת נזיר לסוטה ללמדנו שהרואה סוטה בביזיון שנגרם לה יתנזר משתית יין.	יפליא = ירחיק ונסמכה פרשת נזיר לסוטה ללמדנו שצריך להתרחק מסוטה.	
לימוד רש"י	ד	ו	" מחרצנים ועד זג לא יאכל " קרא את רש"י והסבר מה הם "חרצן" ו"זג" ?	חרצן הוא הקליפה של הענב. זג הוא הגרעין.	חרצן הוא הגרעין זג הוא הקליפה.	חרצן הוא צימוק מיובש זג הוא ענב טרי.
מקרא	ן	נזיר	על נזיר חלים האיסורים הבאים שתיית יין ואכילת ענבים בכל צורה שהיא, איסור תגלחת, איסור להיטמא למת. בסיום נזירותו הוא מביא קורבנות עולה חטאת ושלמים וכן סל ועשר חלות ועשרה רקיקים לאחר שחיטת השלמים מתגלח הנזיר ושוּרף את שערו תחת אש זבח השלמים אחר של הכהן			
מקרא		ברכת כוהנים	הקב"ה אומר לכוהנים לברך את בני ישראל סדר את הברכה ע"פ הכתוב:	א. יברכך ה' וישמרך ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם.	ב. יברכך ה' וישמרך יאר ה' פניו אליך ויחנך ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום.	ג. יברכך ה' וישמרך ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום יאר ה' פניו אליך ויחונך.
מקרא		ברכת כוהנים	הברכה הראשונה " יברכך ה' וישמרך" מכוונת ל...?	א. ברכה זו מכוונת לשמירה מפני אויבי בני ישראל.	ב. ברכה זו מכוונת לשמירה על הילדים.	ג. ברכה זו מכוונת לגופם ונכסיהם של ישראל.
מקרא		ברכת כוהנים	הברכה השנייה "יאר ה' פניו אליך" הכוונה היא:	א. הקב"ה יראה לך פנים מאירות ויתן לך חן בעיני הבריות.	ב. הקב"ה יראה לך את פניו.	ג. הקב"ה יראה לך פנים מאירות של חבריך.
מקרא		ברכת כוהנים	הברכה השלישית "ישא ה' פניו ... וישם לך שלום"	א. הקב"ה נותן שלום למי שמאמין בו.	ב. הקב"ה ישמע תפילותיך ויתן לך את הברכה הטובה ביותר השלום.	הקב"ה ישמע תפילותיך ויתן לך שלום

			הכוונה היא :	כוהנים					
לימוד רש"י	ו	כה	ברכת כוהנים : רש"י מפרש : " וישמרך " - שלא יבואו עליך שודדים ליטול ממונך ..." א: במה הברכה וישמרך משלימה את הברכה שבחלק הראשון ע"פ רש"י ? ב: בסיום הברכה נאמר " ואני אברכם " מי יברך את מי ? (שני פירושים)	"יאר ה' , ויחנך "					
לימוד רש"י	ו	כז	ברכת כוהנים - " ויחונך" מה פרוש " ויחונך " ?	"ואני אברכם "					
			נעשו כל ההכנות לחניה מסודרת של ישראל מסביב למשכן וכן למסעיהם. נאמרו המצוות שבאו להבטיח את הטהרה הנפשית והגופנית של השוכנים במחנה מסביב למשכן, ולבסוף ישנה ברכה של הכוהנים שה' יהיה בתוך המחנה וישמור עליהם מכל נזר ומעתה אין מניעה לחנוך את המזבח ולהקריב עליו קורבנות מיד.	סיכום					
מקרא	ז		בפרק ז' הפרק הארוך בתורה מתאר את חנוכת המזבח החיצון מזבח העולה על ידי הנשיאים אחר הקמת המשכן והמזבח. ואחר משיחתם וקידושם יחד עם כל כליהם. חנוכת המזבח נמשכה שנים עשר יום כל נשיא הקריב קרבן ביום אחר . מה התנדבו נשיאי ישראל?	חנוכת המזבח והנשיאים					
מקרא	ז		הנשיאים הקריבו קורבנות כל יום נשיא אחר. מי הקריב ראשון, ומה היה סדר ההקרבה לפי חניה, מסע או תולדתם.	חנוכת המזבח והנשיאים					
לימוד רש"י	ז	א'	"והי ביום כלות משה להקים את המשכן" הכתוב משתמש במילה "כלות" בפתח ולא בשואו שפירושה סיום, מה למד רש"י ממילה זו?	"ביום כלות משה "					
			מתוך סמיכות עניינים- רש"י קושר לתלונה פס' סמוך מהפרק הקודם: "ויסעו מהר ה' דרך שלושת ימים לתור להם מנוחה". מתוך תורה שבעל - פה שנלמדה למשה בסיני. על דרך השלילה: לא הייתה	כלות כמו לסיים . וביום זה סיימו לבנות את המשכן					
			א: נוסף על הנתונה " ה' גם דואג שישמרו בידך . ב: הכהן יברך את בני" הלוי יברך את בני"	א: נוסף על הנתונה " ה' גם דואג שיהיה לך יותר ב: ה' יברך את הלויים ה' יברך את הכוהנים	א: נוסף על הנתונה " ה' גם דואג שישמרו בידך . ב: ה' יברך את ישראל ה' יברך את הכוהנים				
			אם ימצא חן בעיני ה' הקב"ה ייתן לו חן .	הקב"ה ייתן לאדם חן.	הקב"ה ייתן לאדם : שכל , חכמה בינה				
			א. שש עגלות צב, שנים עשר בקר. ב. שתי עגלות צב שנים עשר בקר. ג. שש עגלות צב שני בקר.						
			א. הנשיא הראשון נחשון בן עמינדב למטה יהודה והוקרבו ע"פ סדר המסעות. ב. הנשיא הראשון נחשון בן עמינדב למטה בנימין והוקרבו ע"פ סדר המסעות. ג. הנשיא הראשון נחשון בן עמינדב למטה יהודה והוקרבו ע"פ סדר המסעות.						
			כלות כמו כלה . וביום זה התחתנו רבים מבני ישראל ורבו הכלות ולכן כתב הכתוב ביום כלות בלשון רבים - הרבה כלות .						

		שום סיבה הגיונית אחרת.							
מקרא	ז	א. העלאה על שם שהלהבה עולה .	תמה חנוכת המזבח על ידי הנשיאים והתורה מספרת כעת על מצוות העלאת הנרות לפני ה' המפרשים שואלים מה הקשר בין פרשת נשיאים למנורה? רש"י ורמב"ן מספרים שיש כאן עידוד ופיוס לאהרון הכהן שלא זכה להשתתף בחנוכת המזבח בהקרבת קרבן שלו ושל שבטו ובכך ה' מבטיחו שהוא יזכה לגדולה בהעלאת הנרות לפני ה' תמיד. מה פירוש המילה "בהעלותך".	חנוכת המזבח והנשיאים					
מקרא	ח	א. המנורה עשויה מקשת צבעים של זהב.	המנורה עשויה מקשה אחת למה הכוונה?	המנורה					
לימוד רש"י		לומר לנו שהקרבת קורבנות הנשאים שקולה כנגד הדלקת המנורה .	קרא את פירוש רש"י המופיע למעלה וציין מדוע נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים?	בהעלותך					
לימוד רש"י	ב	" פני " מלשון "פנימיות" הנרות מימין ומשמאל דלקו לכיוון הנר האמצעי, כלומר פנימה.	" אל מול פני המנורה" כיצד רש"י מפרש את הכתוב, אל מול פני המנורה?"	" אל מול פני המנורה "	ח				
לימוד רש"י	ג	וכי יעלה על דעתנו שאהרון לא יעשה את ציווי ה' ותירץ כדי להגיד שבחו של אהרון שלא שינה .	" ויעש כן אהרון" מה הקושי במילים "ויעש כן", לדעת רש"י, וכיצד הוא מתרץ זאת?	" ויעש כן אהרון "	ח				
מקרא	ח	א. הזאה, העברת תער הקרבת קרבן כיבוס בגדים.	לפני שנכנסו הלויים לעבודת הקודש טהרו אותם כדרך שמטהרים טמאי מת על ידי סדר הפעולות ברצף הנכון:	טהרת הלויים					
מקרא	ח	א. בגלל חטא העגל .	מדוע עברה עבודת הקודש מבכורי בני ישראל ללויים?						
מקרא	ח	ב. בן 25	מתי התחילו בני לוי לעבוד באוהל מועד?						
מקרא	ח	ב. בן 20	מתי התחילו בני לוי ללמוד את הלכות העבודה באוהל מועד?						
לימוד רש"י	כד	מגיל 25 התחילו ללמוד את עבודת המשכן	"מבן עשרים וחמש" בעקבות פסוק זה רש"י שואל: והרי בפסוק	" מבן חמש ועשרים "	ח				
		ג. ? שהייתה לפני המנורה.	ג. המנורה נעשתה מגוש אחד של זהב ללא חיבורים.						
		ג. המנורה עשויה מקשת צבעים של זהב ללא חיבורים.							
		כאשר נשיאי השבטים הביאו קורבנות בחנוכת המשכן , אהרון ושבטו לוי, לא השתתפו, אהרון הצטער מאוד ועל כך אמר לו ה': אתה תדליק המנורה שהיא חשובה יותר							
		" פני " מלשון "פנימיות" הנרות מימין ומשמאל דלקו לכיוון הנר האמצעי, כלומר פנימה.							
		וכי יעלה על דעתנו שאהרון לא יעשה את ציווי ה' ותירץ כדי להגיד שבחו של אהרון שלא שינה .							
		א. הזאה, העברת תער הקרבת קרבן כיבוס בגדים.							
		א. בגלל חטא העגל .							
		ב. בן 25							
		ב. בן 20							
		מגיל 25 התחילו ללמוד את עבודת המשכן							
		בגיל 25 התחילו לעבוד רק הלויים שרצו							

אחר כתוב שהלוויים יתחילו לעבוד בגיל 30 ואילו אצלנו כתוב בגיל 25!- כיצד מתרץ רש"י קושי זה?	ורק בגיל 30 התחילו לעבוד במשכן .	ורק בגיל 30 התחילו לעבוד במשכן .	להתנדב ובגיל 30 כולם היו חייבים לעבוד						
מקרא	ט	פסח שני	א. אדם שהיה בדרך רחוקה . והקריבו ביד' אייר פסח שני- עונשו כרת. ב. טמאי מתים (זב, מצורע) אדם שהיה בדרך רחוקה, והקריבו ביד' אייר פסח שני עונשו כרת. ג. טמאי מתים (זב מצורע) אדם שהיה חולה והקריבו בט"ו אייר פסח שני עונשו כרת.						
מקרא	ט	פסח שני	פסח ראשון 1. אסור שייראה או יימצא חמץ בבית 2. אומרים "הלל" באכילתו. 3. שה תמים בן שנה. 4. בארבעה עשר לחדש הראשון. 5. אסור להותיר ממנו עד בוקר. פסח שני 3. שה תמים בן שנה. 4. בארבעה עשר לחדש השני 5. אסור להותיר ממנו עד בוקר.						
מקרא	ט	פסח שני	בני ישראל היו ארבעים שנה במדבר כמה פעמים הקריבו קרבן פסח?						
מקרא	ט	פסח שני	א. גדולתם של הטמאים. ב. פעמים- פסח זה הכתוב כאן וכן בספר ויקרא. ג. גדולתו של משה.						
מקרא	ט	פסח שני	א. גדולתם של הטמאים. ב. פעמים- פסח זה הכתוב כאן וכן בספר ויקרא. ג. גדולתו של משה.						
לימוד רש"י	ט	א	"וידבר ה' אל משה... בחדש הראשון..." "שבראש הספר לא נאמרה עד אייר, למרות שאין סדר מוקדם ומאוחר בתורה". הסבר בלשונך את דברי רש"י "שאיין	תמיד הסדר קודם למאוחר יותר	לא תמיד כתובים האירועים בתורה, לפי הסדר שהם היו במציאות.	התורה כתובה ע"פ סדר המאורעות, כפי שקרה במציאות חוץ מפרשת הקמת המשכן			

			מקודם ומאוחר בתורה".					
לימוד רש"י	ט	ג	"ככל חקתיו וככל משפטיו" הסבר לפי רש"י: אילו ממצוות הפסח הם חוקים? ואילו ממצוות הפסח הם משפטים?	"בארבעה עשר יום.. תעשו אותו.. ככל חוקתיו וככל משפטיו"	"חוקתיו" מצוות שבגוף השה, כגון שה תמים. "משפטיו" מצוות שעל גופו כגון 7 ימים פסח, מצה.	"חוקתיו" מצוות שבגוף השה, כגון שה תמים. "משפטיו" מצוות השחיטה כגון כיצד לשחטו,	"חוקתיו" מצוות הקשורות לחג הפסח כגון מצה "משפטיו" מצוות שעל האדם, לא ימצא חמץ.	
לימוד רש"י	ט	ז	"ויאמרו האנשים ההמה, אנחנו טמאים לנפש.." הקושי בפסוק מדוע מוזכרת בקשת הטמאים ע"י הטמאים ולא על ידי משה שאמר את כל התורה. כיצד עונה רש"י על שאלה זו?	"למה נגרע"	הדברים היו אמורים להיאמר ע"י משה אך שהדברים יאמרו בשמו	הדברים היו אמורים להיאמר ע"י משה אך בגלל חטא משה נאמרו הדברים ע"י הטמאים.	הדברים היו אמורים להיאמר ע"י משה אך הטמאים שלא רצו לוותר על קרבן פסח זכאים וצדיקים ולכך נאמרו בשמם	
לימוד רש"י	ט	י	בביאורו לדיבור המתחיל "או בדרך רחוקה" מציין רש"י את ההבדלים בין פסח שני לראשון, מה הם ההבדלים?	"או בדרך רחוקה"	בפסח שני: מותר שיהיו מצה וחמץ עמו בבית יש יום טוב, איסור חמץ חל רק בזמן אכילת הקורבן	בפסח שני: מותר שיהיו מצה וחמץ עמו בבית אין יום טוב אין איסור חמץ אלא עמו באכילתו	בפסח שני: אסור שיהיה חמץ בביתו יש יום טוב איסור חמץ כולל: אכילת חמץ בלא יראה ובל ימצא. בדיוק כמו בפסח ראשון	
סיכום פתיחה			לסכום פרשה זו העוסקת בעיקר בפסח שני מדברת גם על הפסח שבמועד הראשון, פסח זה היה היחידי שעשו בני ישראל במדבר וידוע בשם "פסח מדבר". ישנם הבדלים בין פסח ראשון ופסח שני כגון בפסח שני מותר להיות עם חמץ ועוד ע"פ שאלה 34. בדרך לארץ ישראל פתיחה פרשה זו עוסקת בתיאור כללי של מסעי בני ישראל במדבר במשך ארבעים שנות נדודיהם. המסעות החניות על פי שלושה: על פי הקב"ה (באמצעות הענן) על פי משה ועל פי החצוצרות. הענן שכסה את המשכן יומם ועמד עליו, אותו הענן עצמו הפך למראה אש בלילה ויש להבחין בין ענן זה לבין שני עמודים- עמוד הענן ועמוד האש שהלכו לפני בני ישראל. התיאורים שלפנינו מבליטים את הסדר והמשמעת בעת החניה ובעת המסע כאן בפרשה זו פרק ט עד					

כתיבה עריכה מאיר אביטן : החומרים מתוך האתר של מאיר אביטן meir-avitan.co.il

			סוף פרק י' חמש פסקאות תפקיד הענן במסעיהם. החצוצרות ושימושם סדר מסע הדגלים פנייתו של משה אל חותנו והתחלת המסע הספר הנפרד "ויהי בנסוע הארון"						
מקרא	הענן	היכן שכן הענן ומה היה מראה הענן בלילה	א. הענן שכן על המשכן ובלילה היה כמראה אש. ב. הענן שכן על בני ישראל ובלילה היה כמראה אש. ג. הענן שכן על המשכן ובלילה הפך לעמוד האש.						
מקרא	מסע בני	בפסוק כ"ג על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו את משמרת ה' שמרו על פי ה' ביד משה" בפסוק זה התורה מציינת לשבח את התנהגותם של עם ישראל איזו התנהגות שיבחה התורה?	א. בני ישראל שמעו בקול ה' כאשר אמר לעזוב את המחנה רק בחניה התלוננו קצת. ב. בני ישראל שמעו בקול ה' תמיד ולא הרהרו אחרי משפטיו וחוקיו.						
מקרא	החצוצרות	"עשה לך שתי חצוצרות כסף מקשה תעשה אותם" ציינו את המטרות שעבודך נועדו החצוצרות:	א. למקרא העדה 2. למסע המחנות 3 לחנית המחנות 4 לעליית הענן 5 לירידת עמוד האש ב. 1. למקרא העדה 2 למסע המחנות 3 לאסוף את הנשיאים 4 בזמן מלחמה 5 בזמן הקרבת קורבנות מועדים						
מקרא	החצוצרות	הסבר: "עשה לך שתי חצוצרות כסף..." "מקשה תעשה אותם" ואיזה כלי נוסף מכלי המשכן הוא מקשה?	א. גוש של נחושת שע"י חימום הנחושת יוצרים את הצורה הרצויה והכלי הנוסף מזבח. ב. גוש של נחושת שע"י חימום הנחושת יוצרים את הצורה הרצויה והכלי הנוסף חצוצרות.						
מקרא	מסעות וחניות	המסעות והחניות היו על פי שלושה אפשרויות מה הן?	א. על פי הענן, על פי הכוהנים, על פי החצוצרות. ב. על פי ה' - הענן, על פי משה, על פי החצוצרות.						
מקרא	מסעות וחניות	"כאשר יחנו כן יסעו" מאן למדו שצורת הנסיעה הייתה כצורת החניה אולם כאשר אנו קוראים בפרק י' פסוק כ"ה "ונסע מחנה בני דן מאסף לכל המחנות" אנו מבינים שצורת נסיעת כקורה אם כן כיצד נסעו בעניין זה נחלקו שני חכמים: חכמים: חכם אחד אומר כצורת תיבה חכם שני אומר כצורת קורה- קו ישר. סדר מסע המחנות ע"פ הפסוקים:	א. מחנה יהודה, בני גרשון ומררי, מחנה ראובן, בני קהת משה ואהרון, מחנה אפרים, מחנה דן. ב. מחנה יהודה, מחנה ראובן, בני גרשון, מררי, קהת משה ואהרון, מחנה אפרים, מחנה דן.						
מקרא	פרידת יתרו	מה ביקש משה מיתרו ומה הייתה תשובת יתרו?	א. משה ביקש מיתרו שישאר עימם. ב. משה ביקש מיתרו שלפחות הוא יישאר עמם. ג. משה ביקש מיתרו שיתגייר ויהיה יהודי, יתרו הסכים אבל לא נשאר עימם.						
מקרא	ויהי בנסוע הארון	"ויהי בנסוע הארון" נקרא הספר הנפרד, לפני הפסקה ואחריה כתובות בספר התורה סימניות בצורת נון הפוכה, מדוע?	א. מפני שזה ספר חשוב בפני עצמו שבפסוקים יש הרבה ני' בנסוע, וינוסו, ובנוחו. ב. מפני שזה ספר חשוב בפני עצמו וגם שהפסוק מתחיל בנסוע-הני הפוכה. ג. מפני שזה ספר חשוב בפני עצמו וגם לומר שאין זה מקומו של הפסוק ונכתב כאן כדי להפסיק בין פורענות לפורענות.						
לימוד רש"י	מ"מ אסף לכל המחנות "	י כה	" ונסע דגל מחנה בני דן מאסף לכל המחנות..." קרא את פירוש רש"י והסבר:	להחזיר אבדות לבעליהן, שבת דן היה הקטן ביותר מכל השבטים	להחזיר אבדות לבעליהן, שבת דן היה הקטן ביותר מכל השבטים ולכן	להחזיר אבדות לבעליהן. שבת דן היה הגדול מכל השבטים ולפיכך גם איטי			

			מה היה תפקיד המאסף, ומדוע נבחר שבת דן לתפקיד זה?					
ומסורבל. לכן התאים לו להתנחל בסוף השיירה.	התאים למשימה זו.	ולכן התאים למשימה זו.	"ויהי בנסוע הארון" מדוע נכתבו לפני פסוק לה' ואחרי פסוק לו' אותיות נ' הפוכות?	"נסעים" אנחנו אל המקום "	כט	י		לימוד רש"י
לומר לנו שפסוקים אלו לא היו צריכים להיכתב כאן ונכתבו בשתי נונין כמו סוגרים .	כי במילה "בנסע" ו " הארון " י שתי נונין	לומר לנו שפסוקים אלו לא היו צריכים להיכתב כאן ונכתבו בכדי להפסיק בין פורענות {צרה} לפורענות אחרת	" ויפוצו אויבך וינוסו משנאיך " קרא את הרשי והסבר ! מדוע קיימת כפילות בלשון "ויפוצו אויבך" "וינוסו משנאיך "	"ויהי בנסוע הארון "	לה	י		לימוד רש"י
מדובר בשני סוגים אויב: אויבים המפוזרים בכל המקומות משנאים אלה השונאים את בני"	מדובר בשני סוגי אויב: אויבים- המחכים להלחם בבני ישראל. משנאים- הרודפים אחרי בני ישראל	מדובר בשני סוגי אויב: אויבים - שיש סיכוי שיהיה שלום עימם משנאים - השונאים את בני"						סיכום
			בני ישראל עמדו על סף מסעם לכבוש את ארץ כנען לכתחילה לא היה צריך המסע להיות ארוך, אבל התורה צוותה שההליכה תהיה מסודרת, נקבעו אותות להתחלת כל מסע ולסיומו, וכן לסדר ההליכה, מתקבל הרושם אילו היינו טסים במטוס מעל המחנה היינו רואים את רבבות האנדים הטף והבהמות מהלכים בשורות מסודרות ובודאי היינו מתרשמים מאוד.					

כתיבה עריכה מאיר אביטן : החומרים מתוך האתר של מאיר אביטן meir-avitan.co.il

מקרא	יא		תלונות בני ישראל ותגובת ה' עיין בפרק י"א, פסוקים א-י! בפסוקים אלה, מוצאים תלונות של בני ישראל. כתוב אחת מהתלונות הללו?	א. תלונה על האוכל הטוב שהיה להם במצרים.	ב. תשובה א וג'.	ג. תלונה סתם, הבעת אי שביעות רצונם ממצבם (2 התלונות על המן).
מקרא	יא	תלונות בני ישראל	על פי תגובות ה', אפשר ללמוד שהתלונות לא נראו צודקות בעיני ה'. הוכח זאת מן הכתוב!	א. "רע באזני ה'"	ב. "ויתפלל משה אל ה' ותשקע האש"	ג. "וישמע ה' ויחר אפוי" - "ויחר אף ה' מאוד ובעיני משה רע"
מקרא	יא	תלונות בני ישראל	"ויהי העם כמתאוונים" מי התאונן ועל מה התאונו?	א. האנשים שבקצה המחנה- ערב רב התלוננו על סתם וחיפשו סיבה להתלונן ואמרו שלושה ימים כבר לא נחנו.	ב. האנשים שבקצה המחנה- הם שבת דן המאסף לכל המחנות וחיפשו סתם סיבה להתלונן.	ג. האנשים הם ערב רב והתלוננו על שיאן להם מים.
מקרא	יא	תלונות בני ישראל	"ויעצק העם אל משה" האם צעקה זו היא לשון של בקשה ותפילה או לשון של תלונה?	א. הם ביקשו בלחש וכשראו שמשה לא שומע צעקו אליו בקול שישמע את תפילתם.	ב. הצעקה כאן לשון של בקשה למשה שיתפלל עליהם.	ג. הצעקה כאן לשון תלונה כלפי משה על האוכל.
מקרא	יא	תלונות בני ישראל	מיהו האספסוף, מה היה רצונם ואת מי גררו אחריהם?	א. האספסוף הם ערב רב, ותלונתם סתם, מבקשים עליה, וגררו אחריהם את כל בני ישראל.	ב. האספסוף הם אנשים שעלו מים סוף במצרים והתלוננו על הבשר וגררו אחריהם את בני ישראל.	ג. האספסוף הם אנשים רעים, והתלוננו על המן, וגררו אחריהם את שבת דן.
מקרא	יא	המן	"המן" במדבר (פרק יא פסוקים ו-ט) "ועתה נפשנו יבשה אין כל בלתי אל המן עינינו: "והמן כורע גד הוא ועינו כעין הבדולח..." (ו-ז) מהן תלונות העם בעניין המזון וכיצד מתארת אותו התורה?	א. העם: זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים. התורה: והמן טעמו כטעם החלב.	ב. העם: זכרנו את הבשר שאכלנו במצריים. התורה: והמן כורע הבדולח.	ג. העם: זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים... ועתה נפשנו יבשה, אין כל בלתי אל המן עינינו. התורה: והמן כורע גד הוא ועינו כעין הבדולח.
מקרא	יא	המן	מה היו יתרונותיו המיוחדים של המן?	א. יכלו להכין ממנו כל מיני סוגי מאפה.	ב. המן לא ירד על הקרקע אלא על הטל והיה נקי וכן תשובה א' וג' נכונה.	ג. העם שוטט ואסף אותו ללא כל צורך לעבוד.
מקרא	יא	זקני ישראל	משה מגיע למסקנה "לא אוכל אנכי לבדי לשאת את העם" מה תשובת ה' לתלונת משה?	א. אסף לו שבעים איש משבט יהודה.	ב. אסף לו שבעים איש מהנשיאים והחשובים בעם.	ג. אספה לי שבעים איש מזקני העם והשוטרים שבמצרים שהיו מנוסים בהטלת סדר ומשמעת.
מקרא	יא	זקני ישראל	משה רצה לאסוף 70 מזקני העם אך נתקל בבעיה, הרי 12 שבטים כפול 6 מזקנים סה"כ 72 יוצא ששני שבטים יצטרכו לתת רק 5 זקנים ואף שבת לא יסכים להוריד, אם כן כיצד פתר משה בעיה זו?	א. ביקש משבט לוי ושבט כהונה שיותר על 2 זקנים.	ב. עשה גורל לקח 72 פתקים, ב70 כתב זקן ו2 לא כתב כלום, וכל שבת לקח 6 פתקים ולמי שיצא פתק ריק לא נבחר.	ג. שבט יהודה ושבט לוי ויתרו על 2 זקנים.
מקרא	יא	שלין	רוח מצויה הביאה עמה שלווים מן הים זו הפעם השניה שלווים מגיעים למחנה. בראשונה היה הדבר מיד עם צאתם ממצרים, וכעת זו הפעם השניה. הפסוק הקודם "ויואסף משה אל המחנה הוא וזקני ישראל" מציין שמשה והזקנים חזרו לאוהלם מהר כדי להינצל מהפורענות הבאה על עם ישראל. מה הפורענות שבאה בעקבות השלווים, ומדוע נקרא המקום בשם "קברות התאוה"?	א. עוד הבשר בין שיניהם וה' המית אותם ונקרא המקום כך על שם תאוותם לבשר.	ב. לאחר שאספו את השלווים ה' הרג את השלווים כשהיו בידיהם ונקרא על שם תאוותם לבשר.	ג. עוד הבשר בין שיניהם וה' המית אותם, ונקרא על שם הקברים שקברו בהם את השלווים.

לימוד רש"י	יא	א	"רע באזני ה'", ויחר אפו":	"וישמע ה' ויחר אפו" על פי רש"י מתבררת הסיבה להליכה הממושכת ללא חניה: ה' התכוון לטובתם של בני-ישראל, שיגיעו לארץ - ישראל מהר ככל האפשר! לפי זה, מה היה חטאו של העם בתלונתו (ב"תבערה")?	שמיהרו לשכוח את הנסים ואת כל הטוב שה' מעניק להם. למרות קשיי הדרך היו צריכים לבטוח בה' ולא לרטון ולהיות כפויי טובה.	שלא רצו להזדרז ולהגיע לארץ-ישראל.	שלא ניחשו את כוונתו של ה'.
לימוד רש"י	יא	ב	" ויצעק העם אל משה"	" רש"י הביא את המשל כדי לענות על קושי שישנו בפסוק. לפניך 3 קשיים, סמן את הקושי שבגללו הביא רש"י את המשל.	למה העם צעק ולא ביקש בנחת?	למה משה צריך להתפלל?	מדוע פונה העם אל משה ולא אל הקב"ה?
לימוד רש"י	יא	ד	" והאספסוף "	"והאספסוף אשר בקרבו התאוו תאווה". (פרק יא' פס' ד') מיהו האספסוף?	הרשעים מבין בני-ישראל.	ערב רב, שהצטרפו אל בני-ישראל בצאתם ממצרים.	המן אשר אותו היו אוספים ואליו התאוו.
לימוד רש"י			"מי יאכלנו בשר"	"וישבו ויבכו גם בני-ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר" לפניך שני פסוקים אשר עומדים בסתירה לדברי בני ישראל בפסוק שלנו: * ביציאת ישראל ממצרים נאמר: "וגם ערב רב עלה איתם וצאן ובקר..." (שמות * לפני כניסתם לארץ נאמר: "ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד עצום מאוד": (במדבר לב', א') מהי הסתירה המתעוררת מהפסוקים? (על פי רש"י) מה היא מלמדת אותנו על תלונת בני-ישראל?	ביציאת מצרים היה להם בקר, בסוף (לפי הכניסה לארץ) היה להם בקר. כנראה שמשהו קרה באמצע לבקר ולכן ביקשו בשר. מסתבר שבעקבות התלונה ה' עשה נס- ושוב	מהפסוקים מתברר שיש לישראל בקר ובכל זאת הם שואלים "מי יאכלנו" וכו'...	בני - ישראל מבקשים בשר אך מהפסוקים מתברר שהיה להם בקר וצאן אשר ניתן היה לשחטו ולאוכלו. תלונת בני-ישראל, אם כן, הייתה תלונת שווא
לימוד רש"י	יא	ה	"אשר נאכל במצרים"	"זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חינם". (פרק יא', פס' ה') לדעת רש"י, דבר מה אינו מתקבל על הדעת בדברים שאומרים בני-ישראל בפס' זה. מהו הדבר? האם רש"י מסיק שבני-ישראל שקרו? " והמן כזרע גד הוא" (פרק יא', פס' ז')	במכת הדם נאמר שכל דגת מצרים מתה. אם כך, כיצד אכלו דגים? אלא, מדובר לפני המכות.	הרי נאמר שתבן ללבנים לא נתנו להם. היעלה על הדעת שדגים קיבלו? בני ישראל חטאו כאן ושיקרו.	לא הגיוני שנתנו להם דגים בלי תשלום. אלא אין כוונתם חינם בלי כסף, אלא חינם מן המצוות, כלומר לא נשאנו אז בעול מצוות.
לימוד רש"י	יא	ז	"והמן כזרע"	" והמן כזרע גד הוא" (פרק יא', פס' ז')	פס' ז' - ט' אינם דברי	אחרי שהעם מתלונן	אנו רגילים לתופעות של אי סדר

<p>רש"י</p>				<p>גד"</p>	<p>פס' ו': "ועתה נפשנו יבשה... בלתי אל המן עינינו" פס' ז- ח- ט: "והמן כזרע גד... שטו העם ולקטו וטחנו..." במעבר בין פס' ו' לפסוקים שאחריו משתנה פתאום סגנון סיפור הפרשה (מגוף ראשון לשלישי) איך אפשר להסביר זאת? (עלפי רש"י)</p>	<p>העם אלא תגובת התורה על דברי העם. בגלל שהעם התלונן על המן מתארת התורה את המן כדי להבהיר במה מדובר ושהעם טועה</p>	<p>הוא משנה את דעתו וחוזר בתשובה. ישראל נזכרים ביתרונותיו של המן ומדברים בשבחו. בפסוקים ז' ואילך.</p>	<p>במקרא כגון: אין מוקדם ומאוחר בתורה.</p>
<p>לימוד רש"י</p>	<p>יא</p>	<p>יז</p>	<p>" ולא תשא אתה לבדך "</p>	<p>בפרק יא' בעקבות תלונת בני ישראל אשר התאוו לבשר אומר משה (פס' יד') לא אוכל לבדי לשאת את כל העם הזה..." שני פסוקים לאחר מכן, אומר לו ה': "אספה לי שבעים איש... ולא תשא אתה לבדך": (פסוקים טז'- יז') רש"י מסביר שדברי ה' פה הם תשובה לתלונת משה שקדמה להם. באיזו דרך הגיע רש"י למסקנתו?</p>	<p>לימוד מ- סמיכות עניינים. (סמיכות פרשיות)</p>	<p>פירוש מילים דו משמעיות.</p>	<p>לימוד אין מוקדם ומאוחר בתורה.</p>	
<p>לימוד רש"י</p>	<p>יא</p>	<p>כב</p>	<p>"הצאן והבקר ישחט להם"</p>	<p>בפרק יא' פס' כא' כב' מובאים דברי פליאתו של משה: "ויאמר משה: שש מאות אלף רגלי העם... ואתה אמרת בשר אתן להם... הצאן ובקר ישחט להם ימצא להם...? על מה התפלא משה? האם מפקפק ביכולתו של ה' לדאוג לבשר לכל העם? (היזכרו בדברי ר' שמעון המובאים ברש"י):</p>	<p>אכן זה היה חטאו הגדול של משה שלא היה בעל בטחון מספיק בה'.</p>	<p>משה פשוט רצה להבין בדיוק איך אפשר לבצע זאת באופן מעשי, הרי העם גדול ורב.</p>	<p>משה הצדיק האמין בה', אך התפלא מדוע יאכיל ה' את העם בבשר ואח"כ יענישו ויהרגו, הרי אין זה שבח לה' (וה' ענה שהעיקר שלא יחשבו ש"יד ה' קצרה").</p>	
<p>לימוד רש"י</p>	<p>יא</p>	<p>כה</p>	<p>"ולא יספו"</p>	<p>"...ויאצל מן הרוח אשר עליו... ויתן על שבעים איש הזקנים... ויתנבאו ולא יספו" (יא', כה) רש"י: "ולא יספו"- לא נתנבאו אלא אותו היום לבדו. ואנקלוס תרגם ואל פסקון- שלא פסקה נבואה מהם? למילים "ולא יספו" הביא רש"י שני פירושים. הסבר אותם בלשונך.</p>	<p>1. לא הוסיפו לנבא עוד. 2. לא הספיקו לנבא.</p>	<p>1. לא הוסיפו לנבא עוד. 2. לא הפסיקו לנבא.</p>	<p>1. לא רצו לנבא עוד. 2. לא ידעו לנבא</p>	
<p>לימוד רש"י</p>	<p>יא</p>	<p>כו</p>	<p>"וישארו שני אנשים"</p>	<p>בעת ששבעים הזקנים שנבחרו ע"י ה' עמדו מסביב לאוהל מועד, נשארו שנים מתוכם- אלדד ומידד- במחנה. רש"י: "וישארו שני אנשים"- מאותן שנבחרו, אמרו: אין אנו כדאין לגדולה זו"</p>	<p>משום שהיו קטני אמונה ולא הסתכלו בפתק שבידיהם. כי אמרו שבדאי הם לא יבחרו לגדולה זו.</p>	<p>בסך הכל היו המון זקנים וזה גרם בלבול עד שהם כבר לא ידעו אם הם כן נבחרו לגדולה זו או לא.</p>	<p>משום שהיו ענויים, הם חשבו שאינם במדרגה הראויה לכך.</p>	

			מדוע לא יצאו אלדד ומידד ממחנה ישראל אל מחנה ישראל אל מחנה השכינה? (על פירש"י)							
לימוד רש"י	"והמה בכתבים"	המספר 70 אינו מתחלק היטב בין 12 שבטים, ומשה לא רצה לעורר כעס, התנגדות ומחלוקת בעם. לכן פתר זאת בדרך של הגרלה. כתבת הפתקים שימשה להגרלה.	...שם האחד אלדד ושם השני מידד... והמה בכתובים" (פרק יא' פס' כו') התורה מספרת שאלדד ומידד היו בין ה"כתובים" אך לא מבהירה לנו מדוע היה צורך לכתבם וכיצד נעשה הדבר. את המידע החסר משלים לנו רש"י (עפ"י דברי חז"ל): באיזו בעיה נתקל משה וכיצד היותה הכתיבה פתרון לבעיה? (לפי רש"י)							
מקרא	מרים	ב. דיברו על אשת משה שהיתה מכוערת, ונענשה על לשון הרע ונהייתה מצורעת.	א. מדוע לקח משה אישה כושית, ונענשה על לשון הרע ונהייתה מצורעת.	"ותדבר מרים ואהרון במשה" מה דיברו? ובמה נענשה מרים?		יב				
מקרא	מרים	ב. מחוץ לכל המחנות והעם התעכב בגלל שבעבר חתה לראות מה יקרה למשה כשהושלך ליאור, וכעת היא מקבלת שכר עבור זה.	א. מחוץ למחנה לווייה והעם התעכב בגלל שבעבר חתה מרים לראות מה יקרה למשה כשהושלך ליאור, וכעת היא מקבלת שכר עבור זה.	תפילת משה הייתה קצרה שלא יאמרו בני ישראל אחותו בצרה והוא מאריך בשביל אחותו ובשבילנו לא. ותשובת ה' שמרים תסגר שבעת ימים. היכן שהתה מרים בזמן צרעתה, ומדוע העם לא נסע?		יב				
לימוד רש"י	"א-ל נא רפא נא לה"	הכתוב בא ללמדנו שכאשר אנו באים לבקש משה מחברנו, לא לפנות מיד בבקשה, אלא להוסיף תחילה מילות בקשה-תחנונים.	אין זו דרך- ארץ לשאול יותר מדי שאלות. ראוי שישאל רק שתיים- שלש. בתחנונים.	בפרק יב' פסוק יג' מתפלל משה לשלום אחותו מרים: אל נא רפא נא לה" רש"י: "בא הכתוב ללמדך דרך ארץ. שהשואל דבר (מחברו) צריך לומר שניים או שלושה דברי תחנונים ואחר-כך יבקש שאלותיו". איזה דרך ארץ עלינו ללמוד מתפילת משה, לפי רש"י?		יג				
פתיחה				בני ישראל מתחילים לנוע לעבר היעד בסדר מופתי, אולם מידי פעם עולות תלונות וטרוניות, לפעמים הסיבה אמיתית ולפעמים סיבה מדומה, ללא כל טעם. משה רבנו הרועה הנאמן עובר אתם ולפניהם בדרך ומנסה לישר אותה, אבל מגיע הרגע שגם הוא נשבר ואינו מסוגל להמשיך בדרך זו הקב"ה נענה למשה ומנה לידו הנחה של שבעים זקנים שיישאו עמו בנטל. אבל העם לא מחמיץ כל הזדמנות לבטא את געגועיו למצרים שזה עתה נגאלו ממנה, ואז ה' מעניש את הגורמים השונים האחראים למרידות וניסיונות האלו. בפרשת מרים לומדים פעם ראשונה על תלונה אישית נגד משה האיש, ודווקא מפי אהרון ומרים. התורה דווקא מבליטה עוד יותר את יחודו של משה			יג			

כתיבה עריכה מאיר אביטן : החומרים מתוך האתר של מאיר אביטן meir-avitan.co.il

מקרא	יג	חטא המרגלים	כאשר הנשיאים (המרגלים) חזרו מתור את הארץ אמרו למשה: "באנו אל הארץ... וגם זבת חלב ודבש היא... אִפֶּס כי עז העם הישב בארץ...". שים לב למלה המודגשת, וכתוב מה היא חטאם של המרגלים.	א. המרגלים חטאו שסיפרו שקרים על מה שראו בארץ ישראל. ב. המרגלים חטאו בכך שהביעו את דעתם על המצב, מה שלא נתבקשו והפחידו את העם בדבריהם.	ג. המרגלים חטאו בכך שהביעו את דעתם על הארץ שהיא זבת חלב ודבש.				
לימוד רש"י	יג	ב	פרק יב' עוסק כולו בחטא מרים שדיברה לשון הרע על אחיה משה. בפרק יג' עוברת התורה לעסוק בפרשת המרגלים: "שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען" מה ניתן ללמוד מסמיכות הפרשיות על פי רש"י? {קרא את הרש"י}	מתברר שהמרגלים לא למדו מוסר ממעשה מרים וגם הם דיברו לשון הרע על אחיהם.	אנו למדים שחטא הוצאת דיבה הוא דבר שחוזר שוב ושוב (מרים, המרגלים) ואי אפשר להימנע ממנו.				
לימוד רש"י	יג	ב	"כתבו במילים שלכם, האם באמת המילים "שלח לך" הם ציווי של ה' למשה לשלוח מרגלים? על סמך מה הגיע רש"י לבאר כך?"	פירוש המילים "שלח לך" - שלח למענך, בשבילך. ה' משכנע את משה שכדאי לשלוח מרגלים לשם קבלת מידע על הארץ	פירוש המילים "שלח לך" - שלח לך את הארץ. ה' אני מצוה אותך ולא שואל אותך לדעתך.				
לימוד רש"י	יג	יח	בפרק יג' אומר משה למרגלים שהוא שולח: "...ואת הערים אשר הוא יושב בהנה- הבמחנים אם במצרים" (פס' יט') רש"י: "החזק הוא הרפה- סימן מסר להם: מה הסימן שמסר להם משה?"	אם יושבים בערים ללא חומה, סימן שהם חלשים ואם בערים עם חומה סימן שהם חלשים.	אם יושבים בערים ללא חומה, סימן שהם חלשים ואם בערים עם חומה סימן שהם חלשים.				
מקרא	יד	חטא המרגלים	בפרק יד פסוקים א- ה אנו מוצאים את תגובת העם. מה רצה העם לעשות בעקבות דברי המרגלים?	ב. לצאת להלחם עם בני הענקים.	ג. לשוב מצרימה "ויאמרו... נתנה ראש ונשובה מצרימה"				
מקרא	יד	חטא המרגלים	למי העם האמין, ומה עשו משה ואהרון יהושע וכלב?	א. למרגלים / בכו.	ג. לכלב / קרעו את בגדיהם.				
מקרא	יד		הקב"ה כועס על מעשה בני ישראל ורוצה להשמידם במדבר אולם משה מנמק את בקשתו לבטל את	א. העם המצרי ישמעו שהרגת את עם ישראל בגלל אי יכולתך להביאם	ג. העם המצרי ישמעו שהרגת את עם ישראל ויחשוש מפניך.				

כתיבה עריכה מאיר אביטן : החומרים מתוך האתר של מאיר אביטן meir-avitan.co.il

		לא"י	גזירת ה' . מה נימוק משה?							
מקרא	יד		ה' החליט למתן ולתת את העונש בצורה זו.	א. הוא לא ישמיד את העם מיד לחלוטין, אלא יהיו ארבעים שנה במדבר, וכל האנשים מגיל 20 ימותו במשך הזמן במדבר.	ב. הוא ישמיד את העם מבן 20 שנה מיד והאחרים יהיו במדבר 40 שנה.	ג. אף תשובה לא נכונה.				
מקרא	יד		מה היה עונשם של המרגלים?	א. היו 20 שנה במדבר ומתו.	ב. מתו במגפה לאחר 40 יום.	ג. מתו במגפה מיד, מידה כנגד מידה העונש התחיל בלשונם והגיע עד בטנם.				
מקרא	יד		מי יזכה להיכנס לארץ ישראל?	א. משה ואהרן יהושע וכלב וכל האנשים מתחת לגיל 20.	ב. יהושע כלב וכל האנשים מתחת לגיל 20.					
מקרא	יד		מה היה עונשם של המעפילים ומה פירוש המילה "ויעפילו"?	א. העמלקי נלחם בהם והרגם / ויעפילו דלגו מעל ראש ההר.	ב. לא זכו להיכנס לא"י / ויעפילו עלו בחזקה.	ג. העמלקי והכנעני נלחם בהם והרגם / ויעפילו עלו בחזקה.				
מקרא	יד		בפרשה זו רואים את הרעיון של מידה כנגד מידה חוזר מס' פעמים. ציין היכן היה יחס של מידה כנגד מידה.	א. 40 שנה במדבר כנגד 40 יום של המרגלים (2 עונש המרגלים).	ב. 1 המרגלים כנגד 12 השבטים. (2 עונש המרגלים).	ג. 1 40 שנה במדבר כנגד 40 יום של המרגלים. (2 מלחמת עמלק והכנעני.				
לימוד רש"י	יד	כד	"ועבדי כלב, עקב הייתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי..." (פרק יד, פס' כד) רש"י: "וימלא אחרי"- מלא את לבו אחרי, וזה מקרא קצר. למה מתכוון רש"י באומרו שהמילים "וימלא אחרי" הינן מקרא קצר?	שתי מילים בלבד זה משפט קצר מאוד.	מהמילים "וימלא אחרי" אי אפשר להבין על מי מדובר, זה חסר בפסוק.	מהפסוק אין יודעים את מה מילא כלב, זה חסר בפסוק.				
		טו	בני ישראל עומדים על סף כניסתם לארץ, המעשה האחרון בהכנות היה שילוח המרגלים כמו לפני כל מלחמה הפעם נשלחה משלחת גדולה מן הרגלי כי מטרתה הייתה לאסוף מידע צבאי וכלכלי על הארץ. כאשר חזרו המרגלים חלשה דעתם וסיפרו דברים שגמרו חולשה לעם להיכנס לארץ ישראל, היאוש פשט במהרה בבני ישראל, וכל ניסיונותיהם של כלב ויהושע מבין התרים בארץ עלו תוהו. תגובת ה' הייתה חריפה מאוד ולולי תפילת משה כמו אחר חטא העגל היו נשמידים מיד והגזרה המקורית נשתנתה ורק על הדור המבוגר מעל לגיל 20 נגזר למות במדבר במשך 40 שנה, יום לשנה כנגד הסיוור של המרגלים 40 יום כן הלכו 40 שנה. המרגלים עצמם מתו במגפה, בני ישראל התחרטו מיד וניסו לעלות ההרה ללא ארון ברית ה', אבל העמלקי והכנעני הכו אותם, הניסיון נכשל הנדידה במדבר מתחילה. בין פרשת המרגלים ובין פרשת קרח ועדתו קבעה התורה קבוצה של דינים וחוקים, מרביתם בעניין הקורבנות והן מעין השלמה לדינים שבספר ויקרא ומקצתם דינים אחרים חלה, מחלל שבת, דיני ציצית. רש"י מעיר בקצרה שבישר להם שיכנסו לארץ							

			ישראל והרמב"ן מוסיף שזה היה לנחמם ולהבטיחם כי היו נואשים לומר מי יודע מה יהיה לאורך ימים, לסוף ארבעים שנה, ואם יחטאו גם הבנים. לכן ראה הקב"ה לנחמם וסיפר להם כעת על דיני מנחה ונכסיה, חלה וכי מצוות הקשורות לארץ ישראל.					
מקרא	טו	מנחה ונסכים	כל מי שרוצה או שצריך להקריב קרבן בעל חיים צריך להביא גם מנחה ונסכים. מהי מנחה ונסכים?	א. המקריב צריך להביא עם קרבנו כמות מסוית של סולת, שמן (לערבב עם הסולת) ויין (לנסוך על המזבח)	ב. אדם שלא יכול להביא את קרבנו יכול להחליף ומביא מנחה ונסכים שהם סולת, שמן ויין.	ג. מנחה אדם שתורם מעצמו מנחה לה' נסכים לקורבנות שחייב להקריב.		
מקרא	טו	חלה	התורה צוותה שכאשר בני ישראל יכנסו לארץ ישראל הם יתחייבו מיד בהפרשת חלה, מהי מצוות חלה?	א. כאשר אופים לחם יש לתרום מן הלחם לכהן.	ב. מראשיתה של כל עיסה (בצק) יש להשאיר חלק קטן ללוי.	ג. מראשיתה של כל עיסה (בצק) יש להרים חלה { חלק מהבצק ליתנו לכהן.		
מקרא	טו	מקושש העצים	הפרשה מספרת שבני ישראל מצאו איש מקושש מלקט עצים בשבת. איש זה עבר על אב מלאכה מעמר, כי אסף את התבן שהיה מפוזר. הכתוב מציין שהניחו אותו במשמר כי לא פורש מה יעשה לו. הרי הם כבר ידעו שדין מחלל שבת מיתה, אם כן מדוע לא הרגו אותו?	א. שכחו שדינו מיתה וחיכו לשמוע את תשובת משה.	ב. ידעו שדינו מיתה אבל חשבו אולי הקב"ה יסלח לו ויותר לו.	ג. ידוע שדינו מיתה אך לא ידעו באיזה סוג של מיתה, והכתוב מלמדנו שדינו בסקילה.		
מקרא	טו	ציצית	כיצד על ידי הציצית יזכרו את כל מצוות ה'?	א. ציצית בגימטריה כל מצוות ה'.	ב. כשהפתילים יוצאים החוצה אז הוא כאלו מקימים את כל מצוות ה'.	ג. ראייה מביאה לידי זכירה, זכירה מביאה לידי עשייה.		
לימוד רש"י	טו	לד	על המקושש העצים בשבת נאמר ששמו אותו בבית- סוהר (במשמר) "כי לא פורש מה יעשה לו..." (פרק טו', והרי כבר בספר שמות למדנו את דין מחלל השבת: "כל העושה בו מלאכה יומת!" למה, אם כן, החליטו לשים את המקושש בכלא ולא המיתו אותו? קרא את רש"י והסבר כיצד הוא עונה על שאלתנו.	ישראל ידעו שעונשו של מחלל שבת הוא מיתה אך לא ידעו אם לקושש עצים זהו חילול שבת,	ישראל ידעו שעונשו של מחלל שבת הוא מוות, אך בתורה לא כתוב במפורש באיזו דרך יש להמיתו.	ישראל לא הספיקו ללמוד תורה כראוי במדבר ולא זכרו מה ההלכה שנאמרה על המקושש עצים בשבת, לכן הוכנס המקושש בטעות לכלא במקום שימיתו אותו.		
לימוד רש"י	טו	לח	" ועשו להם ציצית" פרק טו' פס' חל". טלי תקטן נקראת "ציצית" רש"י מסביר מה מקור שם זה על פי שתי משמעויות שונות. איזו משמעות אינה על פי רש"י?	על שם המצוות הרבות שמקיימים בלבישתה (ציץ= מצווה, צווי)	על שם הפתילים שתלויים בה (ציץ= פתיל) כמו בפסוק: "ויחמו בציצית (שערות) ראשי".	על שם שנאמר על הפתיל "וראיתם] אותו". (להציץ= לראות) כמו בפסוק: "מציץ מן החרכים".		
		פתיחה	המבנה וסוגי הבעיות שבפרשת המרגלים חוזרים ונשנים בצורה דומה גם בעניין וקרח ועדתו, שאף הוא משתרע בספרנו לאורך שני פרקים רצופים.					

			ההתקוממות הקשורה בשמו של קרח הייתה החמורה ביותר שבתלונות והמרידות שתארה התורה עד כה. היא באה לא כמעשה כחד פעמי, אלא כהסתערות: קרח, דתן ואבירם, 250 איש ומסתבר שהצטרפו אליהם עוד אנשים קרובי משפחה, בני הבית וכדומ'. כולם יחד נצטרפו להתקפה מאוחדת נגד ההנהגה הרשמית ובעקיפין נגד ה'. התלקטו כל האנשים הלא מרוצים שראו את עצמם מקופחים מצד ההנהגה הרשמית ויצאו בהנהגתו של וקרח נגד משה ואהרן.						
מקרא	קרח ועדתו	צטט מלים מן הכתוב המלמדות כי המצטרפים אל קרח היו מחשובי העם. משה דוחה את טענת קרח ועדתו. עיין בפרק טו בפסוקים המתאימים וכתוב את הנימוק שנתן משה נגד הטענה. מה היה עונשם של אותם מאתים וחמישים איש מקריבי הקטורת?	א. נשיאי העדה, קראי מועד, אנשי שם. המעט מכס כי הבדיל. מתו במגפה.	ב. נשיאי העדה, קראי מועד, אנשי שם. המעט מכס כי הבדיל. נשרפו.	ג. ומדוע תתנשאו על קהל ה'. המעט מכס כי הבדיל. בלעה אותם האדמה.				
מקרא	דתן ואבירם	כתוב, מה הייתה תלונת קרח ועדתו על פי הכתוב בפרק ט"ז, פסוקים א- י"א! מה היה עונשם של דתן ואבירם ומה היה עונשם של מאתיים וחמישים מקטירי הקטורת?	א. מדוע תתנשאו על קהל ה' ועונשים של דתן ואבירם האדמה בלעה אותם. 250 מקטירי הקטורת נשרפו באש.	ב. מדוע תתנשאו על קהל ה'. ועונשם של דתן ואבירם ניצלו לא מתו. 250 מקטירי הקטורת נשרפו באש.	ג. מדוע תתנשאו על קהל ה'. ועונשם של דתן ואבירם ניצלו לא מתו. 250 מקטירי הקטורת נשרפו באש.				
מקרא	ארץ זבת חלב ודבש	בפרק ט"ז פסוקים י"ב- ט"ו, דתן ואבירם מזכירים פעמיים את הביטוי "ארץ זבת חלב ודבש". לאיזו ארץ הם מתכוונים בפעם הראשונה? ולאיזו ארץ הם מתכוונים בפעם השנייה?	א. בפעם הראשונה למצרים בפעם השנייה לארץ ישראל.	ב. בפעם השנייה לארץ ישראל, בפעם הראשונה למצרים.	ג. בפעם הראשונה ובפעם השנייה לארץ ישראל.				
מקרא	הקטורת	הוכח מתוך המסופר בפרקים ט"ז, י"ז שכן לומר על הקטורת שהיא גם ממיתה וגם מחיה!	א. ממיתה: מהקטורת של אהרן. מחיה: מהקטורת של 250 איש.	ב. ממיתה: מהקטורת של 250 איש שמתו. מחיה: מהקטורת של אל עזר הכהן.	ג. ממיתה: מהקטורת של 250 איש שמתו. מחיה: מהקטורת של אהרן שהציל את העם ממיתה במגיפה.				
מקרא	מבחן המחנות	משה הציע לקרח ועדתו את מבחן המחנות והקטורת:	א. כי רצה שקורח ועדתו ימותו.	ב. כדי להוכיח שה' בעצמו בחר באהרן ובניו להיות הכהנים.	ג. כי לא הייתה לו תשובה אחרת.				
מקרא	משה רבינו	משה בכבודו ובעצמו הולך אל דתן ואבירם כדי...	א. רצה לשכנעם לא לחלוק עליו וכן יוכיח לכולם שהוא מנהיג טוב.	ב. חיפש כבוד.	ג. כי חשב שיישאו לו פנים ויתביישו להמשיך במחלוקת ויחזרו בתשובה.				
לימוד רש"י	מחלוקת קרח ועדתו	"ויקח קורח... בן לוי ודתן ואבירם... בני ראובן" פרק טז פס' א'. למה הצטרפו דתן ואבירם למחלוקתו של וקרח עם משה בעניין הכהונה, הרי אינם משבט לוי כלל, אלא מראובן!? כיצד עונה רש"י על שאלה זו?	שבט ראובן חנה בשכנות למשפחתו של קורח (בני קהת), בגלל קירבה זו הייתה לקורח השפעה שלילית על דתן ואבירם, כדברי הפתגם: "אוי לרשע ואוי לשכנו".	דתן ואבירם הצטרפו לקורח, אף שלא היו מהשבט שלו, מתוך רצון לעזור לזולת, ככתוב: "כל ישראל ערבים זה לזה".	שבט ראובן חנה בשכנות למשפחתו של קורח (בני קהת), וכך בני שבט ראובן השפיעו לרעה על שבט לוי. כדברי הפתגם "אוי לרשע ואוי לשכנו".		טז	א	

לימוד רש"י	טז	יב	"ודתן ואבירם"	"וישלח משה לקרוא לדתן ולאבירם..." פרק טז' פס' יב'. עיינ ברש"י איזה ערך אנו יכולים ללמוד מהמעשה היפה של משה כלפי דתן ואבירם?	שאינ מזיקים במחלוקת- המחלוקת אינה גורמת נזק.	לדון בני אדם לכף זכות. כך נהג משה	לא להניח למריבה להמשך. על אף שדתן ואבירם היו אלה שהחלו במחלוקת, משה ויתר על כבודו ופנה אליהם להשלים		
לימוד רש"י	טז	לד	"וישלח משה"	"וכל ישראל אשר סביבותיהם נסו לקלם.." (פס' טז' פס' לד') קראו את פירוש רש"י למילים "נסו לקלם"- מדוע נסו כל ישראל?	ישראל נסו לשביל ששמו "לקם", כי שם היו יותר מוגנים וחשו בטחון.	מפחד מפני הקולות שנשמעו בעת שקורח, דתן ואבירם נבלעו באדמה.	"לקלם"- כלומר לכולם. כל ישראל ברחו כי פחדו שכך יקרה לכולם		
לימוד רש"י	טז	א	מחלוקת קרח	"ויקח קורח... בן לוי ודתן ואבירם... בני ראובן" פרק טז' פס' א'. למה הצטרפו דתן ואבירם למחלוקתו של קורח עם משה בעניין הכהונה, הרי אינם משבט לוי כלל, אלא מראובן?! כיצד עונה רש"י על שאלה זו?	שבת ראובן חנה בשכנות למשפחתו של קורח (בני קהת), בגלל קרבה זו הייתה לקורח השפעה שלילית על דתן ואבירם, כדברי הפתגם: "אוי לרשע ואוי לשכנו".	דתן ואבירם הצטרפו לקורח, אף שלא היו מהשבט שלו, מתוך רצון לעזור לזולת, ככתוב: "כל ישראל ערבים זה לזה".	שבת ראובן חנה בשכנות למשפחתו של קורח (בני קהת), וכך בני שבט ראובן השפיעו לרעה על שבט לוי. כדברי הפתגם "אוי לרשע ואוי לשכנו".		
מקרא	יז		המחנות	מה ציוה ה' לעשות עם 250 המחנות ומדוע?	א. עשו אותם ריקועי פחים למזבח ותהיה סימן ואזהרה לבני ישראל שלא יקטיר אדם זר קטורת. ב. עשו ריקועי פחים למזבח הנחושת, ותהיה סימן שלא יחלקו על משה ואהרן. ג. בנו אתם מזבח הנחושת ויהיה סימן שלא יחלקו על משה ואהרן.	ג. על כל מטה היה כתוב שם השבט והמטה של משה ואהרן פרחו, והניחו אותם בתוך ארון הברית.			
מקרא	יז		המחנות	מבחן המטות היא פעולה שצווה ה' לעשות כדי לחנך את העם בדרך נועם שלא ימשיכו בהתנהגות השלילית. מה היה מבחן המטות, ומה נעשה במטה אהרן?	א. על כל מטה היה כתוב שם הנשיא לשבט, והמטה של אהרן פרח "ויצץ ציץ", והניחו את המטות אצל כל שבט שיזכור שה' בחר באהרן. ב. על כל מטה היה כתוב שם הנשיא לשבט, והמטה של אהרן פרח "ויצץ ציץ", והניחו את המטה באוהל מועד לזיכרון שה' בחר באהרן. ג. על כל מטה היה כתוב שם השבט והמטה של משה ואהרן פרחו, והניחו אותם בתוך ארון הברית.				
לימוד רש"י	יז	כה	"למשמרת לאות"	"ויאמר ה' אל משה השב את מטה אהרן לפני העדות למשמרת לאות" פרק יז' פס' כה'. רש"י מפרש "לאות לזיכרון..." וכו'. מה צריך המטה להזכיר לבני- ישראל, לדעת רש"י?	את מחלוקת קורח ועדתו ועונשם, כך לא יעזו למרוד עוד בה' ובמשה.	שמירת המטה לאורך שנים ארוכות מבלי להתקלקל תזכיר לישראל את נצחיותו של ה'.	פריחת המטה תזכיר שה' בחר באהרן מבין יתר בני לוי לתת לו ולזרעו את הכהונה, ואיש לא ידרוש עוד את תפקיד הכהונה לעצמו		
	יז	יח	סיכום ופתיחה	הטענה העיקרית של קורח ועדתו, "כי כל העדה קדושים ובתוכם ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'?" אין בפייהם דרישה חומרית, לא בשר לא מים אלא קדושה בלבד. בעקבות חטאי קורח ועדתו שנענשו					

			<p>במיתה גם העם שהצטרף לטענה "אתם המיתם את עם ה'" קיבלו עונש חמור, מגיפה שמתו בה 14,700 איש, רק הקטורת שכוחה להמית אבל בכוחה גם להחיות הצילה את העם. לסיום מבחן המטות הוכיח לעם שזה רצונו של ה' ולכן הושאר למשמרת לזיכרון.</p> <p>פתיחה</p> <p>לאחר פרשת קרח ועדתו, בא קובץ חוקים ודינים המוטלים על הכוהנים והלוויים הקשורים בשמירה על המשכן ובהרחקת הזרים מן המקומות המקודשים ובצידם של חוקים אלה נקבע שכר על שמירה זו מתנות כהונה ולויה. הכתוב כבר סיפר על עניין השמירה בפרק ג' ? ראו בעקבות חטאם של קורח ועדתו על חוסר התייחסות בכבוד הראוי לעבודה במשכן, והכתוב בא להזהיר על השמירה על המשכן.</p>				
--	--	--	---	--	--	--	--

כתיבה עריכה מאיר אביטן : החומרים מתוך האתר של מאיר אביטן meir-avitan.co.il

מקרא	יח		בני ישראל באים בדאגה אל משה בעקבות העונשים שעברו עליהם והם למדו שכל הקרב אל משכן ה' ימות, ושאלו "האם תמנו (חדלנו) לגווע", היש תקווה שזה סוף כל האסונות? כיצד הקב"ה מרגיע את בני ישראל?	א. ה' מטיל את האחריות על הכהנים בשמירה על המשכן. ב. ה' מרגיע את בני ישראל שלא יהיו יותר מיתות.	ג. ה' מטיל את האחריות על בני ישראל שלא יתקרבו למשכן, והזר הקרב יומת.
מקרא	יח		בשכר עבודתם במקדש הכהנים מקבלים מתנה בפקדת ה' מאת בני ישראל, מה המתנה?	א. הכהנים מקבלים כל חודש כבש מכל משפחה בשבת. ב. הכהנים מקבלים מתנות ע"פ תרומתם של בני ישראל.	ג. הכהנים יקבלו 24 מתנות ויצטרכו לאוכלם בקדושה.
מקרא	יח		הלוויים מקבלים גם מתנות, ממי הם מקבלים ועבוד מה המתנות?	א. בני ישראל מצווים לתת ללוי מעשר וזה עבור השירות שנותנים הלוויים לבני ישראל במשכן. ב. בני ישראל מצווים לתת ללוי מעשר וזה עבור השמירה של בני לוי על המשכן ופיצוי על שלא ינחלו נחלה כמו שאר שבטי ישראל.	ג. בני ישראל לא חייבים לתת ללוי מעשר זה עניין של תרומה והם מקבלים רק כאשר ישראל מקריב קרבן.
מקרא	יט		פרשת פרה אדומה שייכת אף היא לקובץ הדינים "שמירה על המשכן" כי גם על ידי עשיית מצווה זו ירחיקו את הטומאה ואת הטמאים מן המקדש וקדשיו, כיד שלא יתחייבו כרת בטמאם את מקדש ה'. בני ישראל נצטוו לקחת פרה אדומה עיינו בפסוקים ב- ג וכתבו: מה יש לבדוק בשעה שבוחרים פרה אדומה?	א. פרה אדומה, אפשר גם מוס, לא עלה עליה עול. ב. פרה אדומה, אין בה מוס, לא עלה עליה עול למשך 24 שעות.	ג. פרה אדומה, אין בה מוס, לא עלה עליה עול.
מקרא	יט		הדרכים שבהם עלול אדם להיטמא למת הם:	א. נגיעה במת, נגיעה בחולצה של מת, נגיעה בנעליו של מת. ב. נגיעה במת, אדם הנמצא בבית שבו יש מת, אדם שנוגע בקבר.	ג. נגיעה במת, ישיבה על קבר, נגיעה במים טמאים.
מקרא	יט		לפניכם תיאור קצר איך הכינו פרה אדומה,	הכהן שוחט את הפרה האדומה. הכהן שורף את הפרה האדומה. איש טהור אוסף את אפר הפרה בשביל לטהר את הטמאים. הכהן מוביל את הפרה אל מחוץ למחנה ישראל. הכהן משליך עץ ארז, אזוב ושני לתוך שרפת הפרה האדומה. הכהן מתיז מדם הפרה האדומה שבע פעמים לכוון פתח אוהל מועד.	
מקרא	יט		את מי הפרה מטהרת ואת מי היא מטמאת?	א. מטהרת את הטמא מת, ומטמאת את העוסקים בפרה אדומה (מהשחיטה ועד איסוף אפר). ב. מטהרת את הזבים והמצורעים ומטמאת את השורף את הפרה.	ג. מטהרת את המצורעים בלבד ומטמאת את הטמא מת.
לימוד רש"י	יט	ז	"אל מחוץ למחנה" רש"י למד מספר ויקרא בעניין המצורע בדד ישב מחוץ למחנה " מחוץ לשלושת המחנות, אצלנו בחומש כתוב "והוציא אותה אל מחוץ למחנה" רש"י לומד בדרך של גזירה שווה, מה לומד רש"י?	" מחוץ למחנה " במצורע, הכוונה להוצאתו מחוץ ל 3 המחנות, כך גם כאן בפרה אדומה מחוץ למחנה מחוץ ל 3 המחנות.	המצורע משולח מחוץ ל לשלוש המחנות והפרה מחוץ ל 2 המחנות

לימוד רש"י	"וטמא הכהן עד הערב"	בפירושו לפס' ז' בפרק יט' מחליף רש"י את סדר המילים בפסוק כדי שהפסוק יהיה נכון והגיוני. מהי הבעיה המתעוררת מהפסוק שבגללה רש"י מפרש בדרך זו?	מהפסוק אפשר להבין שטומאתו של כהן שטבל חולפת רק בערב, אך עוד לפני שבא הערב מותר לו כבר להיכנס למחנה שכינה. כשמחליפים את סדר המילים כפי שמפרש רש"י- מבינים שמותר לו להיכנס רק כשהטומאה תחלוף	מהפסוק לא מביני מהי הסיבה שבגללה הכהן טמא.	הכהן לא טמא, כי אינו זב או בעל קרי או מצורע. לכן, רש"י סירס המקרא ופירשהו.			
	פתיחה	בשני מקומות פרץ משבר חמור בעת נדודי ישראל במדבר מחמת מחסור במים. הראשון, בתחילת דרכם ונקרא מסה ומריבה. והשני, בשנה האחרונה לנדודיהם במדבר צין. לא ניתן שם למקום אלא נאמר "המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל את ה' ויקדש בס" בין שני מקומות יש דמיון רב אך יש הבדלים רבים בין שני המעשים. כשהבדל העיקרי ברפידים נצטוו משה להכות את הצור ואילו כאן נצטוו משה ואהרון לדבר אל הסלע, כדי להוציא מים. ואת הצו הזה לא קיימו כדיוקו. משה דיבר לעם ואל הסלע הוא הכה פעמים ויצאו מים. האירוע מסיים בעונשם של משה ואהרון שלא יביאו את בני ישראל לארץ ישראל.						
מקרא	מיתת מרים	מה הקשר בין מיתת מרים לתלונות העם בשביל מחסור במים?	א. מרים הייתה אחראית על חלוקת המים. ב. מרים הייתה מוצאת את בארות המים במדבר.	ג. בזכות מרים היה להם הבאר 40 שנה, וכשמתה לא היה להם מים.				
מקרא	חטא משה	"ולא היה מים לעדה" קרא את הקטע בפרק כ' מפסוק ז' עד י': מהו חטאו של משה עפ"י פסוקים אלו? הסבר את המשפט "שמעו נא המורים"	א. ה' ציוה להכות את הסלע והוא דיבר לסלע. / המורים סרבנים שוטים. ב. ה' ציוה לדבר לסלע והוא הכהו. / המורים סרבנים- שוטים.	ג. ה' ציוה לדבר לסלע והוא הכהו. / דיבר למורים שלימדו את בני ישראל. 94 פרק ב' פסקים א- י':				
מקרא	חטא משה	כיצד נקרא חטאם של משה ואהרן (על פי פסוקים יב- יג)? באיזו שנה ליציאת בני ישראל ממצרים התרחש אירוע זה. מה היה עונשו של משה?	א. "מי מסה" / בשנת הארבעים. / לא יביא את בני ישראל לארץ. ב. "מי מריבה" / בשנת 39. / לא יביא את בני ישראל לארץ.	ג. "מי מריבה" / בשנת הארבעים. / לא יביא את בני ישראל לארץ.				
מקרא	חטא משה	מדוע כעס ה' על משה, הרי סה"כ היכו את הסלע ולא דיברו אל הסלע?	א. תשובות ב' וגי נכונות.	ג. אילו הייתם מדברים לסלע הייתי מקודש יותר לעיני ישראל.				

את דבר ה' קל וחומר אנחנו.									
מקרא	כ	מיתת מרים	מדוע נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה ומתי מתה מרים?	א. מה קורבנות מכפרים אף מיתת צדיקים מכפרת ומתה לסוף ארבעים שנה במדבר. ב. מה קורבנות מכפרים אף מיתת צדיקים מכפרת ומתה לסוף 39 שנה במדבר. ג. מה קורבנות מכפרים אף מיתת צדיקים מכפרת ומתה לסוף 39 שנה במדבר.					
לימוד רש"י	כ	"כל העדה"	בפרק כ' פס' א' כתוב "ויבואו בני ישראל כל העדה"- המילים "כל העדה" נראות מיותרות, כי כבר כתוב לפני כן "בני-ישראל" מה מילים אלה באות להוסיף לנו, לדברי רש"י?	כל העדה- כלומר, כולל מרים הנביאה.	כל העדה- כלומר, כל יוצאי מצרים, איש מהם לא מת במדבר.	כל העדה- כל בני העם שלא נגזר עליהם למות בעוון המרגלים ויזכו להישאר בחיים ולהיכנס לארץ-ישראל.			
לימוד רש"י	כ	"וישמע קולנו"	"ונצעק אל ה' וישמע קולנו" רש"י מסביר את דברי משה שכאשר ישראל צועקים אל ה'- הם נענים. איזה נושא חשוב רצה משה להדגיש במלותיו לדעת רש"י?	ערכו של חיוך.	חשיבותה וכוחה של תפילה.	סבלם של ישראל במצרים.			
מקרא	כ	סיכום ופתיחה	סיכום: פרשת מי מריבה חותמת את החלק השני של ספר במדבר את המריבות ואת הניסיונות שניסו בני ישראל את ה'. דר ישותם היו מובנות אך בדר כלל דרישותיהם היו תמיד מלוות מרי- כעס שהופנה נגד משה ואהרון, כוון נגד ה' על שהוציא אותם מארץ מצרים. השנה היא שנת הארבעים דור יוצאי המדבר כמעט כולם מתו. בתלונתם על חוסר המים המנהיגים הם הסופגים את העונש על שינוי מסוים בצרות הפעלת הנס לדבר והם הכו ובכך פגעו בגדולת הנס שהייתה יכולה להיות למוסר השכל שהיו לומדים בני ישראל. המנהיגים נוכחים לדעתם שגור הדין הוא סופי ובכל זאת אינם זונחים את העם אלא מוסיפים לעמוד בראשו. פתיחה בדרכם לארץ כנען הגיעו לגבול ארץ אדום- שער. ללא נטילת רשות אין משה עובר שם, משה מבקש רות ממלך אדום ולא חושב לפתוח במלחמה כדי לאפשר לבני ישראל לעבור דרך ארץ אדום משום הצו האלוקי "אתם עברים בגבול אחיכם בני עשו היושבים בשער... אל תתגרו בם כי לא אתן לכם ארצם עד מדרך כף רגל, כי ירושה לעשיו נתתי את הר שער" (דברים כ) ואכן, משלא נתנה להם הרשות לעבור סובבו את ארץ אדום.						

כתיבה עריכה מאיר אביטן : החומרים מתוך האתר של מאיר אביטן meir-avitan.co.il

מקרא	כ		מלך אדום	עייני בספר במדבר פרק כ פסוקים יד- כג וענה על השאלות הבאות: מה היו התנאים שהציע משה בפנייתו הראשונה? מה הייתה תגובת מלך אדום?	א. התנאים "לא נעבור בשדה ובכרם לא נשתה מי באר, דרך המלך נלך לא נטה ימין ושמאל תגובתו לא תעבר בו.	ב. התנאים כמו בתשובה 1 תגובתו תעבור בי.	ג. התנאים: לא נעבור בשדה ובכרם, נוכל לשתות מי באר, דרך המלך נלך לא נטה ימין ושמאל. תגובתו הסכים לעבור.
מקרא	כ		מלך אדום	מה היו התנאים החדשים בפנייתו השניה של משה ומה תגובת מלך אדום בפעם השניה?	א. במסילה נעלה ואם מימין נשתה ונתתי מכרם. ותגובתו תעבור .	ב. במסילה נעלה ואם מימין נשתה ונתתי מכרם. ותגובתו רק בדרך המלך תלכו.	ג. במסילה נעלה ואם מימין נשתה ונתתי מכרם. ותגובתו לא תעבור! "ויצא אדום לקראתו למלחמה"
מקרא	כ		מלך אדום	מדוע לא נלחמו בני ישראל באדום?	משום שה' פחד שבני ישראל יראו מלמה וירצו לחזור מצרימה.	ב. ה' הבטיח לעשיו- אדום ירושה את הר שעיר, והזהיר את בני ישראל "אל תתגר בס".	ה' לא רצה שימותו מבני עשיו משום שיעקב הציל את עשיו.
לימוד רש"י	כ	יח	" וידבר .. במדבר סיני "	"פן בחרב אצא לקראתך" (פרק כ' פס' יח') מה רומז מלך אדום בתשובתו לעם- ישראל שרוצה לעבור בארצו (לפי רש"י)?	מלך אדום מזהיר את ישראל שיצא לקראתם למלחמה.	מזהיר אותם פן יתפללו יצעקו אל ה' כי אז יצא אליהם בחרב.	כפי שאתם מתגאים בזכות המיוחדת שהוריש לכם אביכם יעקב (שאתם צועקים אל ה' והוא שומע קולכם) גם אני אצא אליכם עם מה שהוריש לי אבי עשו, שנאמר לו: "ועל חרבך תחיה".
			סיכום ופתיחה	סיכום בני ישראל עומדים להיכנס לארץ המובטחת, סירובו של מלך אדום גורם לסבוב את כל ארץ אדום, אבל הזמן דוחק להחליף את המנהיגים, הרי משה ואהרון לא יוכלו להביא את העם אל הארץ. הקב"ה גם לא רצה שימותו שני גדולי הדור משה ואהרון ביחד, וזה עלול לגרום למשבר חמור בעם לכן גזר על אהרון שימות תחילה שכן הוא גדול ממשה בשלוש שנים, ומנהיגותו של משה דרושה לעם עד שיוכל יהושע למלא את תפקידו. פתיחה אהרון מת באחד לחודש החמישי בשנת הארבעים לצאתם ממצרים ומשה ע"פ המסורת מת בז' אדר באותה שנה. מיתתו של אהרון נקראת מיתת נשיקה שמה נתאוה למיתה זו, אהרון זכה להערצה מאין כמוה אצל העם שהיה אוהב שלום ורודף שלום והכתוב מסים "ויבכו את אהרון שלושים יום כל בית ישראל".			
מקרא	כ			היכן מת אהרון ומי החליפו?	א. בהר הקטן, והחליפו אל עזר בנו.	ב. בהר ההר, והחליפו פנחס.	ג. בהר ההר, והחליפו אל עזר בנו .
מקרא	כא		פתיחה	פרק כא' פותח את החלק השלישי של הספר ובו רוכזו המאורעות של שנת ה-40 לצאתם ממצרים, אולם חשים אנו את הרגשת העמים ששלטו אז בשטח למשמע בואם של בני ישראל. הראשון שנתקלו בו היה אדום אולם ארצו לא נכבשה בגלל צו ה', לא			

כתיבה עריכה מאיר אביטן : החומרים מתוך האתר של מאיר אביטן meir-avitan.co.il

			להתגרות בו. בפרקים הבאים נראה עמים אחרים שינסו להלחם בעם ישראל ויפסידו. נלמד על כיבוש שאר הארצות והתנחלותם של אדום משבטי ישראל בעבר הירדן המזרחי.					
מקרא	כא	הכנעני	מי הוא הכנעני אשר פתח במלחמה נגד ישראל? ומה קרה לבני ישראל לפני שפנו להי, ומה קרה לאחר שפנו להי?	א. עמלק, והוא הצליח להרוג הרבה מישראל ולאחר שפנו להי נצחו את העמלק. ב. עמלק, והוא הצליח לקחת שבי (שפחה אחת) מישראל ולאחר שפנו להי נצחו את העמלקי. ג. מלך ערד, והוא הצליח לקחת שבי (שפחה אחת) מישראל ולאחר שפנו להי נצחו את העמלקי.				
מקרא	כא	הקפת ארץ אדום	בני ישראל הקיפו את ארץ אדום ונתקצרו נפש העם בדרך מה הייתה תגובת בני ישראל בזמן הליכתם ומה היה עונשם של המתלוננים?	א. נמאסה עליהם הדרך ורצו לשוב מצרימה ועונשם נהרגו ע"י ארס הנחשים. ב. אין לנו מים ועונשם נהרגו ע"י ארס הנחשים. ג. נמאסה עליהם הדרך, ורצו לשוב מצרימה, ועונשם שריפה.				
מקרא	כא	נחש הנחושת	העם מבקש סליחה ממושה ומשה מיד מתפלל אל הי, הי מצוהו לעשות נחש נחושת ובכך ניצלו חייהם של ישראל. וכי נחש ממית או מחיה?	א. אם האדם היה מביט בנחש הנחושת בכוונה, ומתפלל כלפי הי היה ניצל. ב. אם האדם היה מביט במושה ואח"כ בנחש ומתפלל כלפי הי היה ניצל. ג. אם האדם הביט בנחש נחושת, אפילו בלא כוונה היה ניצל.				
מקרא	כא	סיחון	מה היו התנאים שהציע משה בפנייתו למלך סיחון, ומה הייתה תגובתו?	לא נלך רק בדרך צדדית ונשתה מי באר בלבד, ותגובתו לא הסכים. לא נטה בשדה ובכרם, לא נשתה מי באר, בדרך המלך נלך, ותגובתו נתן לבניי לעבור. למלחמה.				
לימוד רש"י	כא	א	"וישמע הכנעני... כי בא ישראל דרך האתרים" רש"י מפרש את המילה "אתרים" בשתי דרכים. איזה משלושת הפירושים שלפניך אינו מופיע ברש"י?	אתרים- הכוונה למרגלים שהיו תרים את האר, שהלכו בעבר בדרך זו.				
לימוד רש"י	כא	ז	" ויתפלל משה" עם ישראל בא בטענות אל משה, אך כשנענשו והביעו חרטה- הסכים משה להתפלל עליהם. איזה דבר מוסרים לומדים מהתנהגותו של משה, לדעת רש"י?	תפילה היא תמיד תרופה לכל צרה. כאשר מבקשים ממני סליחה- אסור לי להיות קשוח ואדיש לכך, אלא אחוס ואמחל מכל הלב.				
לימוד רש"י	כא	ח	" כל הנשוק" (פרק כא' פס' ח') בגזירת הי הנחש היה דבר שגרם למוות, ומצד שני הנחש (מנחושת) היה גם זה שהציל ממוות וריפא. לדברי רבותינו (המובאים ברש"י), אנו לומדים מכך ש-	לא הנחש ממית או מחיה אלא הי. נחש הנחושת עמד במקום גבוה, וכשעם ישראל הרים עיניו למעלה לראותו, הוא גם נשא עיניו אל הי שבשמים, ואז הי ריפא אותם.				
מקרא	כב		זמנה של פרשת בלק אחרי כיבוש ארץ סיחון ועוג חונים בני ישראל בערבות מואב מעבר לירדן ירחו. מלך מואב בעת ההיא בלק בן ציפור יוזם פעולות נגד בני ישראל.					

כתיבה עריכה מאיר אביטן : החומרים מתוך האתר של מאיר אביטן meir-avitan.co.il

			אין לו סיכויים לנצח את ישראל בדרכים רגילות, פחד אחז בו ואין לו צבא שיוכל לצאת למלחמה. על כן הוא עושה מעשה כמקובל בעולם הקדמון, ומזמין את בלעם בן בעור הקוסם שיבוא ויקלל את ישראל. בלק האמין שבכך יצליח לשחרר את ארצו ואת עמו מן הפחד שאפף אותם מעת הופעתם של בני ישראל, ואולי יוכל להחזיר לעצמו גם חלק מן הכיבושים בסיחון שהיו שיכים לפני כן למואב.					
מקרא	מלך מואב	מה היה פחד מלך מואב, ומה היה עשוי להציל את המצב לעדת בלק?	פחד מפני כוחם של בני ישראל שנצחו את העמים כמו סיחון ועוג, וחושב שאם בלעם יקלל את בני ישראל הם ינצחו אותם.	פחד מפני כוחם של בני ישראל שנצחו את העמים כמו סיחון ועוג, וחושב שאם בלעם יקלל את בני ישראל הם ינצחו את בני ישראל.	פחד מפני כוחם של בני ישראל שנצחו את העמים כמו סיחון ועוג, וחושב שאם בלעם יקלל את בני ישראל הם ינצחו אותם.		כב	
מקרא	המשלחת הראשונה	מי היו האנשים במשלחת הראשונה לבלעם, ומה אמרו לבלעם ומה הייתה תשובתו?	זקני מדין, ובקשו ממנו לקלל את בני ישראל, ותגובתו שאינו יכול לקלל ביום רק בלילה.	זקני מדין, ובקשו ממנו לקלל את בני ישראל, ותגובתו שאינו יכול לקלל.	זקני מדין וזקני מואב, ובקשו ממנו לקלל את בני ישראל, ותגובתו לינו פה הלילה ואחכה לשמוע את תשובת ה', שהייתה "מאן ה' תתי להלוך עמכם".		כב	
מקרא	המשלחת השנייה	מי נשלחו במשלחת השנייה לבלעם, מה בקשו ממנו, ומה תגובת בלעם?	נשלחו שרים חשובים ומכובדים יותר מאשר במשלחת הראשונה מזקני מואב, ובקשו שוב לקלל את בני ישראל, ותגובתו רק לאחר תשובת ה' אודיעה לכם.	נשלחו שרים חשובים ומכובדים יותר מזקני מואב וזקני מדין, ובקשו שוב לקלל את בני ישראל, ותגובתו הוא הסכים ללכת כי הגיעו שרים חשובים.	נשלחו שרים חשובים ומכובדים יותר מזקני מואב, ובקשו שוב לקלל את בני ישראל, ותגובתו שהוא מסכים לקלל רק מהמקום שבו הוא גר.		כב	
מקרא	בלעם	"ויקם בלעם בבקר ויחבוש את אתונו וילך עם שרי מואב" (כב, כא). (1) מי היה בלעם? (2) מה אתה למד על בלעם מהפסוק הנ"ל? שים לב למלים המודגשות. אתה יכול להיעזר ברש"י לפסוק שלנו	בלעם היה נביא ה', ולמדים על בלעם שלא היה לו משרת והוא חבש את אתונו לבד.	בלעם היה נביא, ולומדים מזה ששנא את ישראל ונודרו לקללם.	בלעם היה קוסם, ולמדים מזה שלא היה לו משרת והוא חבש בעצמו את האתון.		כב	
מקרא	אתון בלעם	מה קרה לאתון של בלעם בדרך בראותה את המלאך בפעם הראשונה, השנייה והשלישית?	בלעם הראשונה נטתה מהדרך והלכה לשדה, בפעם השנייה לחצה את רגלו של בלעם לקרי, ובפעם השלישית חזרה ותרבץ תחת בלעם.	בלעם הראשונה נטתה מהדרך והלכה לשדה, בפעם השנייה לחצה את רגלו של בלעם לקרי, ובפעם השלישית חזרה ותרבץ תחת בלעם.	בלעם הראשונה לא רצתה לזוז, בפעם השנייה לחצה את רגלו של בלעם, ובפעם השלישית ותרבץ תחת בלעם.		כב	
מקרא	בלק ובלעם	בלק שומע שבלעם הגיע (השמועה הגיעה אליו מאחרים ולא מפי השרים). מה שאל בלק את בלעם ומה תשובת בלעם?	למה לא הבאת את הקסמים בידך, ותשובת בלעם רק מה שה' יגיע אעשה.	למה הסתה לבוא אלי עד כה, ותשובת בלעם אני פה אבל הדבר אשר ישים ה' בפי אותו אדבר.	למה הסתה לבוא אלי עד כה, ותשובת בלעם אני פה אבל הדבר אשר ישים ה' בפי אותו אדבר.		כב	
לימוד רש"י	"כל הנשוד"	"וקסמים בידם" (פרק כב' פס' ז') מהם הקסמים שילקחו זקני מואב ומדין, לפי רש"י ולשם מה?	כלים וחפצים שונים שמשמשים בהם לכישוף וקסמים בשביל שבלעם לא יטען שאין לו את החפצים שהוא צריך בשביל עשיית קסמיו.	קסם פירושו סימן, אות הם קבעו מראש סימן לעצמם: אם בלעם יבוא אתם הפעם כפי שהם מבקשים- יש בו תועלת עבורם, ואם לא ירפו ממנו.	תשובות א' וב' נכונות.		כב	
לימוד	"וקסמים"	"ויאמר אליהם לינו פה הלילה והשיבותי"	הוא רוצה להשאיר לו עוד	הוא ידע שלא יוכל	כי רוח הקודש שורה על		כב	ח

רש"י				אתכם דבר... (פרק כב' פס' ח')	זמן נוסף בשביל להתלבט.	לשמוע את דבר ה' ביום, כי רוח הקודש שורה על נביאי אומות העולם רק בלילה.	נביאי אומות העולם לאור יום ולעיני כל.
לימוד רש"י	כב	כא	"לינו פה הלילה"	על בלעם שהלך עם שרי מואב לקלל את ישראל נאמר: "ויבש את אתונו" (פרק כב' פס' כא) רש"י: "מכאן שהשנאה מקלקלת את השורה שחבש הוא בעצמו" מהי ה"שורה" במקרה שלנו ובמה נתקלקלה השורה?	ה"שורה" היא הדרך הישרה. בלעם סר מהדרך הישרה כשהסכים לקלל את ישראל.	שורה היא הנקבה של שור כמו שאתון היא הנקבה של החמור. השורה של בלעם נתקלקלה (הייתה חולה) ולכן נאלץ בלעם לחבוש במקומה את האתון.	המנהג הרגיל הוא שמשרתיו חובשים את האתון. אך מרב שנה בלעם הזדרז וחבש בעצמו.
מקרא	כג			בלעם מתכוון להגיד משלו "בבמות בעל" מה אומר בלעם ומה תגובת בלק?	בלעם מנסה לקלל, אבל יוצא לו לשון ברכה, ותגובת בלק לנסות עוד מקום אחר.	בלעם מתנצל שאנו יכול לקלל ואומר דברי ברכה ושבח ותגובת בלק היא תמיהה על דברי בלק	בלעם מתנצל שאינו יכול לקלל ואומר דברי ברכה ושבח ותגובת בלק לך לביתך.
מקרא	כג			המשל השני- שדה צופים ראש הפסגה. בלק האמין "שמשנה מקום משנה מזל" הוכיחו זאת מפסוק י"ג:	"ויקר ה' אל בלעם"	"אפס קצהו תראה וקבנו לי משם"	"לך נא אתי אל מקום אחר"
מקרא	כג			מה אומר בלעם במשל השני ומה תגובת בלק?	התנצלות של בלעם מדוע לא יקלל את בניי, הסיבה לברכת ה' לישראל ושבחם של ושבחם של עם ישראל. תגובת בלק לא תמיהה אלא "לך את ביתך".	התנצלות של בלעם מדוע לא יקלל את בניי, הסיבה לברכת ה' לישראל ושבחם של עם ישראל. תגובת בלק לא תמיהה אלא נזוף בבלעם.	מברך את בני ישראל ושבחם ובלק נזוף בבלעם ומשלחו לביתו.
מקרא	כג			בפרק כ"ד, פסוקים א- י"ג אנטנו מוצאים משל ממשלי בלעם. קרא את הקטע וענה על השאלות הבאות: כתוב פסוק אחד מהקטע שלנו, המדבר בשבח עם ישראל:	יזל מים מדליו וזרעו כמים רבים.	תשובות ב, ג, וכוונות.	מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל.
מקרא	כד			בלעם נכשל במשימת הקללה שהוטלה עליו על ידי בלק מכיוון שבלעם שנא את ישראל שנאה גדולה הוא יעץ עצה לבלק. עיינו בפסוק י"ד ומצאו באילו מילים מסופר על העצה, ומה הייתה העצה?	"לכה איעצך" והעצה היא הכשלת בני ישראל על ידי זנות עם בנות מואב ומדין.	"לכה איעצך" והעצה היא שמואב ייכנע לפני בני ישראל.	אף תשובה לא נכונה.
לימוד רש"י	כד	ב	"ויחבש את אתונו"	אלו דברים יפים ראה בלעם כשהסתכל על מחנה ישראל השוכן לשבטיו?	אוהלים מסודרים ומאורגנים על פי שבטים פתחי האהל אינם פונים זה אל זה לשם שמירת הצניעות	ראה שכל שבט חי לעצמו ואינם מתערבים עם שבטים אחרים	אוהלים מסודרים ומאורגנים על פי שבטים פתחי האהל פונים זה אל זה כדי לשמור על קשרי שכנות

והכנסת אורחים.									
מקרא	כה			ישראל חטאו: הם עבדו עבודה זרה לפעור. עיינו בפסוקים א-ה, והשיבו: (1) מי החטיא את ישראל. (2) מי היו החוטאים. (3) ומי העניש את החוטאים	א. (1) בנות מואב (2) בני ישראל (3) שופטי ישראל.	(1) בנות מואב (2) בני ישראל (3) שופטי ישראל.			
מקרא	כה			ה' דיבר אל משה ואמר שפנחס קינא את קנאת ה'. (1) מהי קנאת ה'? (2) מי ניצלו ממות הודות לקנאת פנחס? (3) ומה השכר של פנחס?	א. (1) פנחס נקם את נקמת ה' (2) בני ישראל ניצלו ממות (3) שכרו שלום עם בני ישראל.	(1) פנחס נקם את נקמת ה' (2) בני ישראל ניצלו ממות (3) יזכה לכהונת עולם.			
מקרא	כה			מדוע מצווה ה' את משה להכות את המדיינים, ומדוע לא מצווה להכות את מואב?	כי בלעם היה מהעם המדייני, ומואב לא נענשו משום שעתידה רות לצאת מהם.	כי בגללם בני ישראל חטאו בבעל פעור, ומואב לא נענשו משום שעתידה רות לצאת מהם.			
מקרא	כו			רש"י מספר על הצורך במפקד נוסף כדי לידע מנין הנותרים אחרי המגיפה. כמה שנים חלפו מהמפקד הראשון לשני, והיכן נערך המפקד השני?	38 שנה חלפו מהמפקד הראשון, והמפקד נערך בערבות מואב.	38 שנה חלפו מהמפקד הראשון, והמפקד נערך ביריחו.			
מקרא	כו			הארץ חולקה על פי השבטים. כיצד חולקה הארץ ומדוע לא פקדו את שבט לוי במפקד זה?	הארץ חולקה על פי גורל והותאמו לפי גדול השבט, ולא נמנו הלויים במפקד עם בני ישראל כי לא קיבלו כי היו מורמים מהעם.	הארץ חולקה רק על פי גדול השבט, והלויים לא נמנו כי לא קבלו נחלה.			
לימוד רש"י	כו	א	"שכן לשבטיו"	מטרות המפקד לא מצוינות בתורה, אולם רש"י מביא שני נימוקים, עיין ברש"י וציין: מה תשובת רש"י באמצעות המשל?	כפי שרועה נכנס לספור כמה מתו מצאנו לאחר שזאב טרף בעדרו כך הקב"ה מונה את בני ישראל לאחר המגפה לידע מנין הנותרים.	כפי שרועה נכנס לספור את צאנו לאחר שזאב טרף בעדרו כך הקב"ה מונה את בני ישראל לאחר המגפה לידע מנין הנותרים.			
לימוד רש"י	כו	נד	"לרב תרבה נחלתו"	לרב תרבה נחלתו ולמעט תמעט על פי מה חילקו את הנחלות לשבטים על פי הסברו של רש"י?	לשבט מרובה אנשים נתנו חלק גדול ואילו לשבט קטן ובו מעט אנשים נתנו שטח קטן יותר.	אם בתוך השבט היה רב או תלמיד חכם הם קיבלו חלק גדולה יותר, ואם ידעו מעט תורה המעיטו בנחלתם.			מי שרצה הרבה קיבל הרבה. מי שרצה מעט - קיבל מעט.
מקרא	כז			בנות צלפחד (פרק כז, פסוקים א-יא) (1) כתוב בלשון הכתוב את טענתן של בנות צלפחד כדי לזכות בנחלת אביהן.	(1) "אחווה בתוך אחי אביהם" (2) "כך בנות צלפחד דוברות" (3) אם אין בת הדודים יורשים.	(1) אחווה בשלהם פרטית (2) "כך בנות צלפחד דוברות" (3) אם אין בת הדודים יורשים.			

			(2) מה השיב הקדוש ברוך הוא בענייני? (3) מה הדין שהתחדש בעקבות מאורע זה?					
מקרא	כז	יהושע, והכהן פנחס בן אל עזר.	יהושע, והכהן אל עזר.	יהושע, והכהן אל עזר הכהן.	הכתוב מספר שמושה ייאסף אל עמיו כאשר הוא יעלה אל ראש הר העברים, ומשם יראה את ארץ ישראל. משה מבקש למנות איש על העדה. מי האיש אשר סמך משה, ומי הכהן אשר יהיה בימי יהושע?			
מקרא	כז				התורה מפרטת כאן את קורבנות הציבור שחייבים להקריבם בזמנים ומועדים קבועים בשנה. הראשון שבהם הוא קרבן התמיד הקרב יום יום. ושאר הקורבנות הם המוספים הקרבים בשבתות, בראשי חודשים, בחגים ובמועדים, בנוסף על קרבן התמיד	סיום		
לימוד רש"י	ה	כדי שבני השבט של בנות צלפחד לא יאשימו את משה שבגללו השבט שלהם יפסיד את הנחלה של צלפחד.	כדי שה' ייתן לבנות צלפחד את התשובה ולא משה וכך משה הצנוע לא ירבה שיחה עם נשים.	כאשר משה מינה שופטים הוא אמר להם שאת הדינים הקשים יביאו אליו ובכך נטל לעצמו כבוד במקום לומר שהוא יפנה את השאלות לה'. וכך ה' עשה שמושה לא ידע את התשובה והיה צריך לפנות לה'	" ויקרב משה את משפטן "	מדוע לדברי רש"י, ה' גרם לכך שמושה לא ידע בעצמו את התשובה לשאלת בנות צלפחד ?		
לימוד רש"י	כז	מלכי האומות יוצאים הרבה למלחמות כי הם אוהבים שפיכות דמים ומלכי ישראל נשארים בבית כי הם שוחרי שלום.	מלכי האומות שולחים את חייליהם למלחמה אך הם עצמם יושבים בבתיהם בנחת ואילו מנהיגי ישראל יוצאים בראש החיילים לקרב.	מנהיגי האומות רשעים מנהיגי ישראל הם צדיקים	" אשר יצא לפניהם ... " עיינו ברש"י לעיל.	בזמן מלחמה - מהו ההבדל בין המנהיגים של האומות למנהיגות על פי התורה.	"אשר יצא לפניהם"	יז
מקרא	כח	מועדים שם החג שבועות חג המצות יום תרועה יום כיפורים סוכות שמיני עצרת	שם החג ו' סיון ט"ו בניסן א' בתשרי י' בתשרי ט"ו בתשרי כ"ב בתשרי	בפרק כח- כט כתובים הקורבנות שיש להקריב במועדי (בחגי) ישראל, כתוב את שמות החגים ותאריכיהם על פי הפסוקים הבאים: הפסוק (יום ושם החודש כמקובל היום) התאריך				
מקרא	כח-כט	מנחה הקרבת קרבן נדבה ונסך שפיכת מים על מזבח.	מנחה סולת בלולה בשמן ונסך שפיכת מים על המזבח.	מנחה סולת בלולה בשמן ונסך יין כדי לנסך על המזבח.	מהי מנחה ומהו נסך :			

			על המושגים נדר ושבועה מדובר במקראות אחדים בתורה בהקשרים שונים. מפרשי המקרא שואלים אפוא את השאלה המתבקשת מה מקומה של פרשה זו כאן? מדוע דווקא כאן נמסרו פרטי הדינים של נדר ושבועה. חלק מן התשובות לשאלות האלו ניתנו קשורה לפרשה הקודמת בהקשר מלולי המסתיימת במילים "לבד מנדרים ונדבותים" - קורבן נדר מקריב אדם ברצונו ולכן מזהירה התורה שיזהר לשמור בכל היוצא מפיו לעשות ושלמה המלך אמר "טוב אשר לא תדר משתדר ולא תשלם" (קהלת ה, ד)			כח-כט		מקרא
כמובן שזוהי עולת ראש חודש, הרי ראש השנה חל בראש חודש תשרי	פעם בשבע שנים ראש השנה יוצא בראש חודש	יש כאן שני נושאים נפרדים, האחד: קורבנות ראש השנה. השני קורבנות ראש חודש	" מלבד עולת החודש " פסוק זה מדבר על הקורבנות המוקרבים בראש השנה מדוע אם כן העולה מכונה " עולת החודש " עיינו ברש"י !	"מלבד עולת החדש"	ו	כט		לימוד רש"י
אדם האוסר דברים טובים על עצמו, והמשותף שתמיד יכול להפר את הנדר.	אדם האוסר דברים על עצמו כגון אוכל מסוים וכדומ', והמשותף שהוא חייב לקיים את הנדר.	אדם האוסר דברים על עצמו, והמשותף שתמיד יכול להפר את הנדר.	פסוק ג' מתאר איש שהבטיח דבר מה, אילו סוגי הבטחות מוזכרים בפסוק, ומה המשותף לכל הבטחות?			ל		מקרא
אינו יכול להפר את הנדר, וחייבים לקיים את הנדר.	אם יפר את הנדר ביחד עם בתו, הנדר מבוטל.	אם הפר את הנדר ביום שומעו, הנדר מבוטל.	אב שאינו מסכים לנדר בתו, מה יעשה?			ל		מקרא
			הסיבה למלחמת מדין מפורשת לעיל "כי צרים הם לכם בנכליהם אשר נכלו לכם על דבר פעור ועל דבר כזבי בת נשיא מדין אחותם". המדוינים הזינו את בני ישראל בעצת בלעם וגרמו להם להיצמד לבעל פעור, ובשל כך מתו במגפה 24,000 איש מבני ישראל. אמנם בנות מואב התחילו אבל הכוונה הזדונית הייתה אצל בנות מדין. התורה כאן מצווה על שלוח חלוצי הצבא להרוג את המדיינים.	מלחמת מדין		לא		מקרא
אלף חיילים לכל מטה, משה, יהושע, פנחס, כלי הקודש וחצוצרות.	אלף חיילים לכל מטה, יהושע, פנחס בן אלעזר, הארון וחצוצרות.	אלף חיילים לכל שבט, פנחס בן אלעזר הכהן, כלי הקודש (הארון) וחצוצרות התרועעה.	אילו פרטים מספרת התורה על צבא ישראל היוצא למלחמה?	מלחמת מדין		לא		מקרא
משום שהחיו את הנשים ובגללם חטאו בחטא בעל פעור.	משום שהיו טמאים ונכנסו מיד למחנה לווייה.	משום שלא חלקו את השלל שווה בשווה.	מדוע קצף משה על פקודי החיל כאשר חזרו מהקרב?	מלחמת מדין		לא		מקרא
הדרך היחידה בה משה יכול היה להרגוה היא	מומחיותם של הגויים, נגד אויביהם היא החרב,	בלעם איים בחרב על האתון והקב"ה מחזיר לו	" בחרב " מדוע מוות בחרב	"בחרב"	ח	לא		לימוד רש"י

כתיבה עריכה מאיר אביטן : החומרים מתוך האתר של מאיר אביטן meir-avitan.co.il

			לפני המחנה בכיבוש ארץ ישראל, ורק אח"כ ישובו למקומם.					
מקרא	לג		שלוש מצוות נצטוו בני ישראל בפסוקים נ- נו, בכניסתם לארץ ישראל:	לכבוש את הארץ, לאבד את הפסלים, להקים את המקדש.	לכבוש את ארץ ישראל, לבנות עיר וחומה בא"י, להקים את המקדש.	לכבוש את הארץ, לאבד את הפסלים- עבודה זרה, להפיל גורל ולשבת בא"י.		
לימוד רש"י	ב	לד	"זאת הארץ אשר תפל לכם בנחלה" רש"י מציין שיש יתור בפסוק ואפשר היה לומר "זאת הארץ אשר לכם, המילה "תפל" מיותרת, כיצד רש"י מפרש את הייתור שבפסוק?	ארץ ישראל התחלקה בגורל וגורל הוא מלשון חלוקה ולכן נפלה מלשון נפילה. הגורל	ארץ ישראל נפלה לידי עם ישראל מידי הגויים	ישראל התחלקה בגורל והיא נקראת חלוקה מלשון נפילה כמו אצל המן " הפיל פור הוא הגורל " לכן המילה תיפול מציינת את נפילת		
מקרא		לה	שבת לוי אין לו חלק ונחלה בארץ ישראל, אבל בני ישראל נצטוו להפריש מכל שבת ערים ללויים לשבת בהן. כמה ערי מקלט היו, ומה תפקיד ערי המקלט?	שש ערי מקלט היו, ותפקידם היה להגן על אדם שרצח בשגגה.	שמונה ערי מקלט היו, ותפקידם היה להגן על אדם שרצח בשגגה.	שש ערי מקלט היו, ותפקידם מקום ללויים לגור בו.		
		לו	הספר מסיים בפסוק "אלה המצוות והמשפטים אשר צווה ה' ביד משה אל בני ישראל בערבות מואב על ירדן יריחו" לאלו מצוות מתכון הכתוב?	לכל המצוות המופיעות בחומש במדבר.	למצוות המופיעות בפרקים כד- לו: דיני קרבנות, נדרים, הגעלת כלים, ערי מקלט ודיני ירושה.	למצוות הקשורות לארץ ישראל, כיבוש א"י, ערי מקלט.		
			עיינו בדברי גד וראובן וכתבו למי דאגו לתחילה למקניהם או לנשיהם וטפם.	דאגו קודם לנשיהם שכתוב וערים לטפנו.	דאגו קודם לבני ישראל שכתוב ואנחנו נחלץ חושים לפני בני ישראל.	דאגו קודם למקניהם כשפנו למשה התחילו בסדר הזה: "גדרות צאן נבנה למקננו" ואח"כ "ערים לטפנו".		
לימוד רש"י	כה	לה	" עד מות הכהן הגדול" אדם שרצח בשגגה יכול להגן על עצמו מפני גואל הדם בעיר מקלט. ויושב שם עד מות הכהן הגדול. רש"י מסביר מה הטעם לישיבתו של הרוצח בשגגה עד מות הכהן הגדול, הסבר את טעמו של רש"י?	1. לפי שהיה לכהן גדול להתפלל שלא יקרה מקרה זה. 2. הקב"ה בא להשרות שכינה בעם ישראל ובכך להאריך ימיהם של בני ישראל ורוצח זה מסלק את השכינה ומקצר ימי חייהם, אם כך ראוי שישב לפני כהן גדול מסלק את השכינה ומקצר ימי חייהם, אם כך ראוי שישב לפני כהן גדול	1. הקב"ה בא להשרות שכינה בעם ישראל ובכך להאריך ימיהם של בני ישראל ורוצח זה מסלק את השכינה ומקצר ימי חייהם, אם כך ראוי שישב לפני כהן גדול 2. הכהן אשם שלא תפס את הרוצח לפני כן והחזיר אותו בתשובה.	1. לפי שהיה לכהן גדול להתפלל שלא יקרה מקרה זה. 2. עכשיו בעקבות הרצח הכהן יחשוב טוב לפני שהוא מתפלל.		